

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2016

Bc. Marianna Kubušová

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole

**The students' knowledge of first aid, prior to applying
professional aid, at selected school**

Bc. Marianna Kubušová

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hanušová, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Výchova ke zdraví, Pedagogika

2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

.....
podpis

Děkuji paní PhDr. Jaroslavě Hanušové, Ph.D., za pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

ABSTRAKT

Diplomová práce „Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole“ popisuje téma první pomoci jako součást vzdělávání jak v teoretické, tak v praktické části výuky na Odborném učilišti a Praktické škole.

V teoretické části práce popisuje sekundární vzdělávání a následně vzdělávání na vybrané škole. Konkretizuje vzdělávací obory na vybrané škole a plnění odborných a klíčových kompetencí absolventů všech oborů vzdělání. Vyjmenovává možné vzniklé úrazové a neúrazové stavy ve škole a na pracovišti odborného výcviku s krátkým doporučením první pomoci. Závěr teoretické části shrnuje legislativu ohledně zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a prevence ve škole a školských zařízeních.

Empirická část diplomové práce je tvořena výzkumem. Výzkum je prováděn dotazníkovým šetřením. Hlavním cílem výzkumu je zjistit úroveň znalosti žáků v oblasti předlékařské první pomoci na vybrané škole. Na základě výsledků výzkumu je jako výstup navrženo a doporučeno učitelům na vybrané škole, aby do učební látky svých předmětů zařadili téma první pomoci. Je rovněž připojen návrh na strukturu vyučovací hodiny s danou tematikou.

KLÍČOVÁ SLOVA

První pomoc, prevence, úraz, zdraví, žák

ABSTRACT

The diploma thesis „The students’ knowledge of first aid, prior to applying professional aid, at selected school“ discusses the above topic as a part of the training in both theoretical and practical part of the course at Vocational and Practical School.

The theoretical part describes secondary education and subsequently training at selected school. The thesis specifies educational disciplines at chosen school and performing expert and key competencies of graduates from all fields of education. The thesis lists possible existing injury and nontraumatic situations at the school and training workplace with short recommendations for first aid. Conclusion of the theoretical part summarizes the legislation regarding the safety, health protection and prevention at school and educational facilities.

The empirical part of the thesis is based on research. Research is carried out using the system of questionnaires. The main objective of the research is to determine the level of students’ knowledge in the field of first aid, prior to applying professional aid, at the selected school. The outcome of the empirical part of the thesis based on the research, suggested recommendations together with a proposal for a lesson for teachers to teach first aid at chosen school are formulated.

KEYWORDS

First aid, prevention, injury, health, student

Obsah

1	Úvod	9
2	Vyšší sekundární vzdělávání	10
2.1	Charakteristika vzdělávání na vybrané škole	11
2.1.1	Vzdělávací obory na vybrané škole	12
2.1.2	Potravinářská výroba-Cukrářské práce.....	13
2.1.3	Stravovací a ubytovací služby-Kuchařské práce	14
2.1.4	Stravovací a ubytovací služby-Obsluha ve stravovacích zařízeních	16
2.1.5	Potravinářské práce-Pekařské práce	17
2.1.6	Praktická škola dvouletá	19
2.1.7	Potravinářská výroba-Řeznické a uzenářské práce	21
2.1.8	Práce ve stravování- Studená kuchyně	22
2.2	Teoretická a praktická výuka předlékařské první pomoci na vybrané škole..	24
2.2.1	Možné vzniklé úrazy v průběhu teoretické a praktické části výuky s doporučením podání první pomoci	25
2.2.2	Stavy bezprostředně ohrožující život	27
2.2.3	Stavy ohrožující život.....	28
2.2.4	Úrazové stavy	29
2.2.5	Neúrazové stavy	30
2.2.6	Tepelná poranění	32
2.3	Ukončování vzdělávání na vybrané škole	33
2.4	Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních	35
2.4.1	Metodické doporučení k ochraně zdraví ve školství	36
2.4.2	Prevence dětských úrazů	37
3	Empirická část	39
3.1	Cíle, výzkumné otázky a předpoklady	39
3.2	Metodika výzkumu	40

3.2.1	Popis cílové skupiny	41
3.3	Výsledky dotazníkového šetření	41
3.3.1	Výsledky znalostních otázek z dotazníkového šetření všech oborů vzdělání.....	42
3.3.2	Porovnání výsledků dotazníkového šetření mezi obory vzdělání Cukrářské práce a Řeznické a uzenářské práce	44
3.3.3	Výsledky dotazníkového šetření oboru vzdělání Potravinářská výroba, Řeznické a uzenářské práce	48
3.3.4	Porovnání výsledků dotazníkového šetření u tříletých oborů vzdělání, a to mezi prvními a třetími ročníky	52
3.3.5	Vyhodnocení výsledků u dvouletých oborů vzdělání Pekařské práce a Studená kuchyně.....	76
3.4	Diskuze k výsledkům dotazníkového šetření	82
3.5	Závěr dotazníkového šetření.....	87
3.6	Doporučení pro praxi.....	88
3.6.1	Analýza ŠVP vybrané školy	88
3.6.2	Doporučení pro vybranou školu	90
4	Závěr.....	93
5	Seznam použitých zdrojů	94
6	Seznam příloh.....	96

1 Úvod

Na středních školách se právem klade důraz na spojování odborně teoretických znalostí a praktických dovedností. V plné míře se to vztahuje na odborná učiliště, kde jsou praktické dovednosti nevyhnutelné, jak pro plné zvládnutí odbornosti, tak i pro profesní růst žáků.

Jakékoliv praktické cvičení, ve škole či na odloučeném pracovišti, nese s sebou i možnost, že se žák zraní nebo je svědkem úrazu jiného člověka. Na takovou situaci by měl být připravován, aby se, když to bude zapotřebí, uměl správně rozhodnout a aby také věděl, jak první pomoc poskytnut. Správné uplatnění první pomoci není samozřejmé a je třeba se mu naučit.

Cílem této práce je upozornit žáky dané školy, že je důležité vědět, jak se správně první pomoc poskytuje, a že by každý žák měl o sobě vědět, nakolik je schopen účinně pomoci. Protože tato problematika nemá v učebním plánu vlastní předmět, autorka se obrací k učitelům vybrané školy s připomenutím mezipředmětových vztahů. Autorka práce zdůrazňuje možnost povzbuzovat žáky k zájmům o vlastní zdraví a k zdravotním znalostem v každém vyučovacím předmětu.

Z výše popsanych důvodů se v první části diplomové práce autorka věnuje popisu Školního vzdělávacího programu všech oborů vzdělání na vybrané škole. Vyjmenovává možné vzniklé úrazové a neúrazové stavy s krátkým doporučením k podání první pomoci. Shrnuje související legislativu, z které vyplývají práva a povinnosti všech účastníků vzdělávacího procesu.

V empirické části diplomové práce provádí výzkum pomocí dotazníkového šetření. Cílem tohoto šetření je zjištění znalostí žáků v oblasti podávání první pomoci, orientace ve výskytu možných vzniklých úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku, jakož i schopnost žáků podat první pomoc v případě vzniklého úrazu na odborném výcviku. Výstupem provedeného výzkumu je didaktické doporučení k výuce první pomoci na vybrané škole a návrh na jednu vyučovací hodinu.

2 Vyšší sekundární vzdělávání

Po splnění základního vzdělání nebo nižšího sekundárního vzdělávání absolvent pokračuje ve vyšším sekundárním vzdělávání. Podmínkou přijetí do dalšího stupně vzdělávání je dosažení základního vzdělání nebo splnění devíti let docházky na základní škole, podání přihlášky ke vzdělávání na střední škole a odevzdání zápisového lístku (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Dosažení základního vzdělání je jednou z podmínek přijetí žáka na střední školu. Žák stvrzuje dosažení základního vzdělání doložením dokladu o dosažení základního vzdělání, čímž je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého ročníku základního vzdělání. Toto vysvědčení je opatřeno doložkou o získání stupně základního vzdělání nebo splnění povinné školní docházky. Žák, který byl přijat ke vzdělávání ve střední škole, je považován za žáka střední školy od 1. září příslušného školního roku. Do této doby je žák považován za žáka základní školy (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Další podmínkou přijetí je podání přihlášky ke vzdělávání na střední škole. Školský zákon stanovuje termíny podání přihlášky ke vzdělávání na střední škole do prvního kola přijímacího řízení a k přijetí do vyššího ročníku vzdělávání na střední škole (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Zápisový lístek odevzdává uchazeč nebo zákonný zástupce uchazeče o studium na střední škole, čímž stvrzuje své rozhodnutí o nástupu ke vzdělávání, a to ve lhůtě odevzdání do deseti dnů od doručení oznámení o přijetí ke vzdělávání. Zápisový lístek vydává základní škola, ze které žák vychází, popřípadě na základě žádosti uchazeče nebo jeho zákonného zástupce krajský úřad podle místa trvalého bydliště žáka. Každý žák obdrží pouze jeden zápisový lístek potvrzený příslušným razítkem a podpisem odpovědného pracovníka orgánu, který zápisový lístek žákovi vydal. V případě, že uchazeč nebo zákonný zástupce nezletilého žáka nepotvrdí záměr nastoupit ke vzdělávání na střední školu tím, že neodevzdá zápisový lístek, zaniká rozhodnutí o přijetí uchazeče ke vzdělávání v dané střední škole (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Specifickou podmínkou k přijetí ke vzdělávání na odborné učiliště a praktickou školu je doporučení z pedagogicko-psychologické poradny ke vzdělávání na příslušném typu školy. Poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních jsou poskytovány bezplatně, a to jak žákům, rodičům a zákonným zástupcům, tak školám a jiným školským zařízením. Zpráva, která je výsledkem psychologické nebo speciálně pedagogické diagnostiky, obsahuje doporučení a návrhy k úpravě vzdělávání žáka. Doporučení

poradenských služeb ohledně zařazení žáka do vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením je platné na dobu jednoho roku. Účelem poradenských služeb je vytvořit pro žáka se zdravotním postižením příznivé podmínky pro vzdělávání, podpořit zdravý tělesný a psychický vývoj, rozvíjet jeho dovednosti, schopnosti a zájmy. Poradenské služby napomáhají prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, ale také předcházejí různým formám projevů rizikového chování a zabraňují vznikům sociálně nepříznivých jevů a dalších navazujících problémů (*Přijímací řízení, 2015*).

Při výchově a vzdělávání žáků poskytuje poradna, pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické poradenství žákům a rodičům pomocí metodika prevence, zajišťuje prevenci rizikového chování ve školním zařízení. Poradna dále zajišťuje pedagogicko-psychologickou pomoc rodičům a školským zařízením při výchově a vzdělávání žáků, vydává ve zprávě doporučení podpůrných nebo vyrovnávacích opatření, zařazení žáka do vzdělávacího programu přizpůsobeného jeho vzdělávacím potřebám, napomáhá žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti nebo při výskytu jiných problémů (*Vyhláška č. 72/2005 Sb., poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních*).

Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon od 1. 9. 2016 připravil novelu týkající se podpory vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákem či studentem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumíme osobu, která k naplnění vlastních vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí určitých podpůrných opatření. Podpůrným opatřením se rozumí úprava ve školských službách a vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, životním podmínkám a kulturnímu prostředí dítěte, žáka nebo studenta, kteří mají právo na bezplatné poskytování těchto opatření školou nebo školským zařízením. Podpůrná opatření jsou rozdělena do pěti stupňů, které lze kombinovat. Začlenění jednotlivých stupňů stanovuje prováděcí právní předpis, přičemž opatření prvního stupně škola může uplatnit i bez doporučení. Vyšší stupeň podpůrného opatření lze použít jenom na doporučení školského poradenského zařízení, a to s písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka nebo souhlasem zletilého žáka nebo studenta (*Vokáč, 2015*).

2.1 Charakteristika vzdělávání na vybrané škole

Odborné učiliště a Praktická škola vzdělává žáky v gastronomických oborech, a to ve tříletých oborech Cukrářské práce, Řeznické práce, Kuchařské práce a Obsluha ve stravovacích zařízeních, ale také v dvouletých oborech Studená kuchyně a Pekařské práce. Součástí školy je také Praktická škola dvouletá, která je rovněž zaměřena na gastronomii. Žáci jsou přijímáni ke studiu na základě níže uvedených kritérií přijímacího řízení:

- Ukončení povinné školní docházky
- Řádné vyplnění přihlášky potvrzené lékařem
- Aktuální písemné doporučení k přijetí uchazeče do speciálního vzdělávání z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra (*Přijímací řízení. [online] [cit.2015-09-06] Dostupné z <http://www.ouchabarovicka.cz/index.php?p4=prijimacirizeni>*).

Žáci se vedle všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů vzdělávají také v anglickém jazyce a finanční gramotnosti. Rovněž jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, kdy pro ně škola organizuje zájmové kroužky: pěvecký, německý jazyk, sportovní kroužky: florbal, míčové hry, posilování, tanec. Žáci se často účastní soutěží, ze kterých si přinášejí krásné umístění, dobrou náladu a povzbuzení do dalšího studia v oboru (Přijímací řízení [online] Dostupné z <http://www.ouchabarovicka.cz/index.php?p4=prijimacirizeni>).

2.1.1 Vzdělávací obory na vybrané škole

Pro lepší porozumění výsledkům v následném empirickém výzkumu této diplomové práce autorka níže popisuje konkrétní rozpracování Školního vzdělávacího programu s bližším popsáním oborů vzdělání v podobě délky vzdělávání, pracovního uplatnění absolventů daného oboru vzdělání, s popisem nejzákladnějších odborných kompetencí absolventa a se základními rozvíjenými klíčovými kompetencemi absolventa oboru vzdělání na vybrané škole. Tento podrobný popis upřesňuje pohled na výsledky budoucího výzkumu a blíže konkretizuje a popisuje participanty výzkumu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zpracovává Národní program vzdělávání, který vláda předkládá Poslanecké sněmovně, Senátu a Parlamentu ke schválení. Tento program rozpracovává cíle, obsahy, prostředky vzdělávání a vymezuje hlavní oblasti vzdělávání důležité k dosažení těchto cílů. Pro předškolní, základní, střední, jazykové a umělecké vzdělávání a pro všechny obory vzdělání jsou vydávány rámcové vzdělávací programy, které určují povinný rozsah, obsah a podmínky vzdělávání, které jsou závazné pro tvorbu školního vzdělávacího programu. Školní vzdělávací program vydává ředitel školy a podle něho se uskutečňuje vzdělávání ve školách a školních zařízeních (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Školní vzdělávací program na vybrané škole se skládá z následujících oborů vzdělání:

- 29-51-E/01 Potravinářská výroba-Cukrářské práce
- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby-Kuchařské práce
- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby-Obsluha ve stravovacích zařízeních

- 29-51-E/02 Potravinářské práce-Pekařské práce
- 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá
- 29-51-E/01 Potravinářská výroba-Řeznické a uzenářské práce
- 65-51-E/02 Práce ve stravování- Studená kuchyně (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

2.1.2 Potravinářská výroba-Cukrářské práce

Obor vzdělání Potravinářská výroba-Cukrářské práce je tříletý obor s dosaženým stupněm vzdělání: střední vzdělání s výučním listem. Absolvent daného vzdělávacího oboru nachází pracovní uplatnění v potravinářské výrobě a v prodejnách cukrářských výrobků. V průběhu studia si absolvent osvojil výrobu jednoduchých cukrářských výrobků, zvládá zpracovávat suroviny, skladovat je a orientuje se ve vybavení provozoven (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Osobní hygiena a hygiena na pracovišti
- Dodržování BOZP
- Orientace v běžně používaných surovinách, strojích, technologických postupech a různých druzích výrobků
- Ekonomické využívání energie a materiálů při přípravě cukrárenských výrobků
- Dodržování základních zásad etiky (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Vyjadřování přiměřeně k situaci s ohledem na vlastní zdravotní potíže
- Vysvětlování vlastního názoru, potřeb a jednání
- Schopnost komunikovat elektronickou poštou
- Znalost základních číselných operací
- Schopnost řešit běžné životní problémy
- Znalost podání první pomoci při úrazu
- Znalosti fungování demokratické společnosti
- Pocit zodpovědnosti za vlastní zdraví a zdravý životní styl
- Uvědomování si vlastní národní, kulturní a osobní identity (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 1: Klíčové kompetence jsou u žáka v daném oboru vzdělání uplatňovány následovně:

Obor: Cukrářské práce	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikativní kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské kompetence a kulturní povědomí	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Finanční gramotnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓		✓		
Informační a komunikační technologie	✓	✓		✓		✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Suroviny		✓	✓	✓			✓	✓
Odborné kreslení		✓	✓	✓				✓
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.3 Stravovací a ubytovací služby-Kuchařské práce

Obor vzdělávání Stravovací a ubytovací služby-Kuchařské práce je tříletý obor, kdy absolvent získává střední vzdělání s výučním listem. V oboru Kuchařské práce se vzdělávají žáci, kteří mají větší sklon k manuální práci. Absolvent získává pracovní uplatnění v provozech veřejného stravování při výrobě pokrmů jako kuchař, ve studené kuchyni a v provozovnách rychlého občerstvení. Kromě zhotovování pokrmů teplé i studené kuchyně ovládá správné skladování pokrmů a základní techniky a pravidla obsluhy v provozu (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Dodržování osobní hygieny a hygieny na pracovišti

- Uplatňování BOZP na pracovišti
- Využívání poznatků v běžně používaných druzích surovin, strojích, technologických postupech a různých druzích výrobků
- Příprava pokrmů podle receptur
- Hospodárné využívání materiálů a energie při přípravě potravinářských výrobků
- Při expedici výrobku dodržuje základní zásady estetiky a etiky (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Vyjadřování přiměřeně k situaci a s ohledem na vlastní zdravotní potíže
- Vysvětlování vlastního názoru, potřeb a jednání
- Znalost základních číselných operací
- Schopnost řešit běžné životní problémy
- Pocit zodpovědnosti za vlastní zdraví a zdravý životní styl
- Znalost podání první pomoci při úrazu
- Znalosti fungování demokratické společnosti
- Uvědomování si vlastní národní, kulturní a osobní identity
- Schopnost komunikovat elektronickou poštou (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 2: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Kuchařské práce uplatňovány následovně:

Obor: Kuchařské práce	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikační kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské a kulturní kompetence povědomí	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Finanční gramotnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓		✓		

Informační a komunikační technologie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Potraviny a výživa	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Stolníčení	✓	✓	✓	✓			✓	
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.4 Stravovací a ubytovací služby-Obsluha ve stravovacích zařízeních

Obor vzdělávání Stravovací a ubytovací služby-Obsluha ve stravovacích zařízeních je tříletý obor, kdy absolvent získává střední vzdělání s výučním listem. ŠVP je provázán mezi praktickou výukou a teoretickým vyučováním a jeho cílem je připravit absolventy vykonávat jednodušší pracovní činnost v rámci obsluhy a přípravy nápojů a pokrmů. Žák je v průběhu vzdělávání veden k uplatnitelnosti na trhu práce, k začlenění se do společnosti jako takové a k vytvoření si kladného vztahu k práci (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Uplatňování požadavků na hygienu v gastronomii
- Ovládání přípravy vybraných nápojů a pokrmů
- Dbát na nejvyšší kvalitu práce, služeb nebo výrobků
- Dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví na pracovišti při práci
- Hospodařit ekonomicky (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Mít pozitivní vztah k učení a ovládat jeho techniku
- Schopnost získat informace potřebné k řešení problému
- Porozumět zadaným úkolům
- Spolupráce při řešení problémů s kompetentními lidmi
- Přiměřeně se vyjadřovat
- Vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu chování
- Uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za život vlastní i spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

- Schopnost aplikovat matematické postupy při řešení praktických úkolů v běžných situacích
- Umět posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím a být mediálně gramotný (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 3: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Obsluha ve stravovacích zařízeních uplatňovány následovně:

Obor: Obsluha ve stravovacích zařízeních	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikativní kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské kompetence a kulturní povědomí	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓		✓		✓		✓
Finanční gramotnost	✓	✓		✓		✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓		✓		✓
Informační a komunikační technologie	✓	✓		✓		✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Potraviny a nápoje	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Stolničení	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Společenská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.5 Potravinářské práce-Pekařské práce

Obor vzdělávání Potravinářské výroba-Pekařské práce je dvouletý obor, na konci kterého absolvent získává střední vzdělání s výučním listem. Cílem tohoto vzdělávacího oboru je příprava žáků na vykonávání jednodušší pracovní činnosti, výrobu polotovarů, běžných

výrobků trvanlivého a jemného pečiva a chleba. U žáka se předpokládá pozitivní sklon k manuální práci, je veden tak, aby našel uplatnění na trhu práce a začlenil se do společnosti (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Znalost přijímat a skladovat suroviny, hotové potravinářské výrobky a polotovary
- Dodržovat technologické postupy s ohledem na bezpečnost potravin
- Dbát na hygienu a bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- Práci vykonávat v nejvyšší kvalitě
- Ekonomicky hospodařit (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Pozitivně přistupovat k učení a vzdělávání
- Porozumět zadaným úkolům a schopnost dané úkoly řešit samostatně nebo za pomoci kompetentních lidí
- Vyjadřovat se přiměřeně a v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- Reálně posuzovat své fyzické a duševní možnosti
- Uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za život vlastní jakož i spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- Orientovat se v obecných právech a povinnostech pracovníků a zaměstnavatelů
- Umět posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím a být mediálně gramotný (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 4: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Pekařské práce uplatňovány následovně:

Obor: Pekařské práce	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikační kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské kompetence a kulturní povědomí	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Finanční gramotnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓	✓	✓		
Informační a komunikační technologie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
Suroviny a výživa	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.6 Praktická škola dvouletá

Obor vzdělání Praktická škola dvouletá je určená pro žáky se zdravotním postižením, zejména s mentálním, tělesným, vadami řeči, autismem a vývojovými poruchami učení nebo chování a souběžným postižením více vadami. Vzdělávání je zaměřeno na získávání a rozšiřování praktických dovedností v oblasti gastronomie, domácích prací, estetického cítění, péče o zdraví a rodinu, využívání počítačů a seberealizaci (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Dodržování hygieny a BOZP
- Dodržování stanovených norem a předpisů
- Porozumění užitečnosti a účelu vykonávané práce a jejich dopady na společenské, finanční a životní prostředí (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Schopnost vyhledávat informace a využívat je v životě
- Umět rozpoznávat problémy a řešit je
- Rozvíjet své komunikační dovednosti
- Uplatňovat základní pravidla společenského chování
- Chránit své zdraví a zdraví jiných lidí
- Být schopen spolupráce, respektovat práci druhých i práci svou (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 5: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Pekařské práce uplatňované následovně:

Obor: Praktická škola dvouletá	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikační kompetence	Kompetence sociální a personální	Kompetence občanské	Kompetence pracovní	Odborné kompetence
Vyučovací předmět							
Český jazyk a literatura	✓		✓	✓	✓		
Anglický jazyk	✓	✓	✓				
Matematika	✓	✓	✓				
Finanční gramotnost	✓	✓	✓				
Informační a komunikační technologie	✓	✓	✓			✓	
Občanská výchova	✓	✓		✓	✓		
Ekologie	✓	✓	✓		✓		
Pěstitelské práce		✓		✓		✓	✓
Výtvarná výchova	✓		✓			✓	
Hudební výchova	✓		✓				
Tělesná výchova	✓	✓		✓	✓		
Rodinná a zdravotní výchova	✓	✓	✓	✓		✓	
Ruční práce	✓	✓	✓			✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Příprava pokrmů	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.7 Potravinářská výroba-Řeznické a uzenářské práce

Obor vzdělávání Potravinářské výroba-Řeznické a uzenářské práce je tříletý obor, na konci kterého absolvent získává střední vzdělání s výučním listem. Cílem daného vzdělávacího oboru je připravit žáka k vykonávání jednodušší pracovní činnosti v masném průmyslu. Žák je v průběhu vzdělávání veden k uplatnění na trhu práce, k začlenění do společnosti a k vypěstování si kladného vztahu k práci. Náplní vzdělávání je propojenost teoretického vyučování s praktickým vyučováním formou odborného výcviku (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Správně přijímat a skladovat suroviny, polotovary a ostatní potravinářské výrobky
- Dodržovat technologický postup při zpracovávání výrobků
- Dbát na hygienu a bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- Práci vykonávat v co nejvyšší kvalitě
- Jednat hospodárně a ekonomicky (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Vysvětlovat a zdůvodňovat své jednání, názor a potřeby
- Odpovídat za své zdraví a usilovat o zdravý životní styl
- Komunikovat a jednat slušně
- Získávat potřebné informace
- Umět řešit problémové situace
- Správně a srozumitelně se vyjadřovat
- Schopnost adaptovat se na měnící se pracovní a životní podmínky
- Vážit si hodnoty života a uvědomovat si odpovědnost za život vlastní a ostatních
- Orientovat se v právech a povinnostech zaměstnavatele a zaměstnance
- Používat matematické postupy při řešení úkolů v běžných situacích
- Schopnost posuzovat rozdílnost a věrohodnost různých informačních zdrojů, kriticky přistupovat k získaným informacím a být mediálně gramotný (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 6: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce uplatňovány následovně:

Obor: Řeznické a uzenářské práce	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Komunikativní kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské a kulturní kompetence	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Finanční gramotnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓		✓		
Informační a komunikační technologie	✓	✓		✓		✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Suroviny a výživa	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Biologie a anatomie	✓	✓	✓	✓				✓
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

2.1.8 Práce ve stravování- Studená kuchyně

Obor vzdělávání Práce ve stravování - Studená kuchyně je dvouletý obor, na konci kterého absolvent získává střední vzdělání s výučním listem. Cílem daného vzdělávacího oboru je připravit žáky jako budoucí pracovníky schopné vykonávat jednodušší pracovní činnost při přípravě studených pokrmů, nápojů, ale také obsluhy. Žák je veden k uplatnění se na trhu práce a k začlenění se do společnosti, a především k vypěstování si kladného vztahu k práci (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

K odborným kompetencím absolventa patří zejména:

- Ovládání přípravy různých druhů pokrmů a nápojů
- Dodržování hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti
- Pracovat v nejvyšší kvalitě
- Ekonomicky hospodařit (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Rozvíjené klíčové kompetence absolventa:

- Pozitivně přistupovat k učení a vzdělávání
- Schopnost řešit problémy
- Přiměřeně se vyjadřovat
- Pečovat o vlastní zdraví, o svůj rozvoj
- Schopnost adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky
- Jednat ve vlastním, ale i veřejném zájmu odpovědně
- Orientovat se v právech a povinnostech pracovníků a zaměstnavatelů
- Používat matematické postupy při řešení úkolů v běžném životě (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Tabulka č. 7: Klíčové kompetence jsou u žáka v oboru vzdělání Studená kuchyně uplatňovány následovně:

Obor: Studená kuchyně	Kompetence k učení	Kompetence k řešení	Komunikativní kompetence	Personální a sociální kompetence	Občanské a kulturní kompetence	Matematické kompetence	Kompetence k pracovnímu uplatnění	Kompetence využívat prostředky IKT
Vyučovací předmět								
Český jazyk a literatura	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Občanská výchova	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Matematika	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Finanční gramotnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Tělesná výchova	✓	✓		✓		✓		
Informační a komunikační technologie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Technologie	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Potraviny a výživa	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Stolničení	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Odborný výcvik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Zdroj: ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická

Školní vzdělávací plán obsahuje průřezová témata, mezi která patří také téma pod názvem Člověk a životní prostředí, toto téma v souvislosti s odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a osvojení si zásad zdravého životního stylu

a vědomé odpovědnosti za vlastní zdraví. Průřezová témata prolínají jak teoretickou, tak praktickou část výuky na vybrané škole (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

2.2 Teoretická a praktická výuka předlékařské první pomoci na vybrané škole

Výuka na vybrané škole se dělí na teoretickou a praktickou část. Žákům prvních ročníků se dělí výuka na týden teoretické části a týden praktické části, přičemž praktická část výuky trvá v jeden den 6 hodin. U žáků druhých a třetích ročníků trvá praktická část výuky 7 hodin, přičemž 3. ročníky jsou již v teoretické části výuky 1 den a zbylé 4 dny mají praktickou část výuky (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*).

Odborný výcvik škola zajišťuje pro vzdělávací obor Studená kuchyně, Cukrářské práce a Praktickou školu dvouletou přímo v prostorách školy. Tyto tři vzdělávací obory se vyučují v oddělených dílnách. Každý obor má vlastní zázemí v podobě denní místnosti pro odpočinek žáků, skladů, výroby a prodeje výrobku. Studená kuchyně je menší, výuka v ní probíhá jenom pro první ročník daného oboru. V oboru Cukrářské práce se vzdělává 80% žáků v rámci praktického vyučování přímo ve škole, z čehož vyplývají i větší prostory výroby. Výroba je rozdělena na tři dílny. V každé dílně se vyrábí jiný druh výrobku. V dílně „A“ se vyrábějí minidezerty, v dílně „B“ dorty a v dílně „C“ se pečou korpusy. Žáci se v průběhu praktické výuky střídají tak, aby postupně prošli všemi dílnami. Praktická škola, první ročník, má čtyři dny v týdnu teoretickou část výuky a jeden den v týdnu praktickou část, kdy žáci vaří v kuchyni jim přizpůsobené. Druhý ročník má o jeden den praktické výuky navíc. Den začínají společným nákupem s učitelkou odborného výcviku s cílem vlastní orientace žáků v obchodě a výběrem nabízeného zboží. Po nákupu se žáci učí skladovat a upravovat suroviny a vařit jednoduchá jídla. Žáci si po uvaření připraví stůl a společně obědvají jídlo, které si uvařili. Ostatní žáci vykonávají praktickou část výuky na smluvních pracovištích. Ke každému pracovišti je přidělen učitel odborného výcviku, který pracoviště obchází a je jim nápomocný.

Žáci na vybrané škole by si měli osvojit v rámci vyučovaných předmětů, mezipředmětových vztahů a průřezových témat základy první pomoci a zdravotní gramotnosti. Jedná se o mladé lidi, kteří se v průběhu odborného výcviku, dalšího pracovního uplatnění nebo vzdělávání v teoretické části výuky vystavují různým nástrahám úrazu. V případě výskytu nečekané události se nestačí jenom rozhodnout podat první pomoc, ale žák musí umět také první pomoc správně poskytnout. Neposkytnutí první pomoci není jenom morální a etická povinnost, ale je také daná zákonem č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, uvedená následovně:

➤ Člověk, který postiženému jedinci, který je ve stavu nebezpečí smrti nebo jeví různé známky poruchy vážně ohrožující zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne náležitou pomoc, ač tak může učinit v případě nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody v délce dvou let (*Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník*).

➤ Zaměstnanec, který jedinci ve stavu nebezpečí smrti nebo jedinci, který projevuje známky poruchy vážně ohrožující zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne přiměřenou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody na dobu tří let nebo zákazem dané činnosti (*Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník*).

Cílem předlékařské první pomoci je zachránit život člověka, zabránit zhoršení zdravotního stavu postiženého jedince a zabezpečit podmínky pro zotavení a následné ošetření postiženého, čímž urychlíme proces jeho uzdravení (*Hanušová, 2014*).

2.2.1 Možné vzniklé úrazy v průběhu teoretické a praktické části výuky s doporučením podání první pomoci

Mezi nejčastější úrazové a neúrazové stavy žáků ve vyučovacím prostředí patří zejména poranění končetin, popáleniny, úraz elektrickým proudem, stavy dušnosti, mdloba, krvácení z nosu, epilepsie, stavy při cukrovce a různé alergické reakce.

Při poskytování první pomoci musí poskytovatel respektovat obecné zásady poskytování první pomoci jako soubor úkonů sloužící k záchraně života, omezení komplikací při úrazu nebo náhlém onemocnění nebo ke snížení bolesti úrazem postiženého jedince:

- Chování ošetřujícího musí být shodné se situací
- Zachovat vlastní bezpečnost
- Přivolat první pomoc
- První pomoc poskytnout (*Kolektiv autorů, 2015*)

Při základním vyšetření zraněného zjišťujeme život ohrožující stavy (masívní krvácení, dech, bezvědomí), podle kterých se záchránce rozhoduje o následném podání první pomoci. Dále komunikuje s postiženým a hlídá kvalitu dýchání, známky úrazu, změny barvy kůže, tepovou frekvenci, abnormality v obličeji a oči. Nadále zajišťuje první pomoc dle stavu postiženého. V případě, že se jedná o život ohrožující stav nebo má záchránce podezření, že by tento stav mohl nastat, přivolává odbornou pomoc na telefonním čísle 155, kde vysvětlí, co se stalo, popíše místo, kde se událost stala, a následně odpovídá na otázky dispečera na telefonu, jeho instrukce přijímá a následně aplikuje na postiženém jedinci. Záchránce neukončuje hovor nikdy jako první, počká na svolení dispečera na telefonu. Do příjezdu záchranné služby

zachránce dbá na vlastní bezpečí, komunikuje s postiženým, přičemž sleduje stav postiženého a zajišťuje jeho tepelnou pohodu (*Hanušová, 2014*).

Zachránce se v běžném životě může potkat se stavy bezprostředně ohrožujícími život nebo stavy ohrožujícími život, ale také s různými úrazovými stavy a tepelnými poraněními.

Pro správné poskytování první pomoci a předcházení její neodborné aplikaci u postiženého jedince uvádím význam některých v práci použitých pojmů.

- **Resuscitace**

Resuscitací rozumíme soubor úkonů, které ve fázi klinické smrti nahrazují oběh okysličené krve postiženého v životně důležitých orgánech. Po zjištění stavu jedince přivoláme záchrannou službu a provádíme nepřímou srdeční masáž, kterou nepřerušujeme až do příjezdu záchranářů nebo do zlepšení stavu postiženého (*Základy první pomoci, 2015*).

Podle nového doporučení Evropské rady pro resuscitaci z roku 2015 se klade důraz u laicky poskytované resuscitace na okamžité kontaktování zdravotnické záchranné služby a až poté dle instrukcí operátora zahájit resuscitaci.

- **Nepřímá srdeční masáž**

Provádí se při resuscitaci, a to tak, že postiženého uložíme na rovnou podložku, klekneme si k hrudníku postiženého, odhalíme hrudník, položíme jednu dlaň na střed hrudníku (spojnice prsních bradavek) a dlaň druhé ruky na první ruku. Tlak na srdce vyvíjí pouze hrana dlaně, kdy postiženému stlačujeme hrudní kost asi o 5-6 cm rukama napjatými v loktech směřujícími kolmo dolů. Stlačování hrudní kosti provádíme ve frekvenci 100-120 stlačení za minutu s tím, že stlačení a uvolnění by mělo trvat stejnou dobu a po každém stlačení umožníme návrat hrudní kosti do původní polohy. Častou chybou je tak nesprávné položení rukou, velká časová prodleva a příliš prudké a silné stlačování hrudníku (*Hanušová, 2014*).

- **Umělé dýchání**

Umělé dýchání u dospělých provádí zachránce, který je k tomu vyškolený, a to po 30 stlačeních hrudníku zakloní postiženému hlavu, prsty stiskne nos postiženého, do postiženého dvakrát plynule vdechne a dále pokračuje v stlačování srdce (*Kolektiv autorů, 2015*).

Pokud je poskytovatelem první pomoci laik, doporučuje se uplatňovat umělé dýchání pouze u dětí (*Hanušová, 2014*).

- **Zotavovací poloha**

Poloha, která zajišťuje trvale průchodné dýchací cesty a zabraňuje případnému vdechnutí žaludečního obsahu. Do této polohy ukládáme postižené, kteří normálně dýchají (*Kolektiv autorů, 2015*).

- **Heimlichův manévr**

Používá se v případě vdechnutí cizího tělesa, které nejde vykašlat, a údery do zad nejsou účinné. V takovém případě se postižený obejmeme zezadu pažemi nad jeho nadbříškem tak, že postižený stojí v předklonu. Zatneme pěst a položíme ji na nejspodnější část hrudní kosti a na pěst přiložíme druhou ruku, silně a prudce stlačíme do nadbříšku směrem k sobě a nahoru. Tento manévr se nedoporučuje provádět u malých dětí a těhotných žen (*Kolektiv autorů, 2015*).

- **Šok**

je obranná reakce organismu, kdy dochází k selhání krevního oběhu, organismus nestačí pokrývat svou potřebu, čímž dochází k rychlému poklesu krevního tlaku. V případě, že postižený krvácí z ran, je potřebné zastavit krvácení. S postiženým se snažíme co nejméně hýbat, zabalíme ho do termofolie nebo deky a uklidňujeme ho (*Hanušová, 2014*).

- **Pneumotorax**

Stav organismu, kdy dochází k vniknutí vzduchu do pohrudniční dutiny, kde je mezi nimi za normálního stavu podtlak, který umožňuje dýchání. V případě porušení podtlaku dochází ke kolapsu plic a k výraznému zhoršení nebo znemožnění dýchání (*Kolektiv autorů, 2015*).

2.2.2 Stavy bezprostředně ohrožující život

Mezi možné stavy bezprostředně ohrožující život ve školním prostředí patří zejména bezvědomí, vdechnutí cizího tělesa a krvácení.

A. Bezvědomí

Pokud jedinec upadl do bezvědomí, je jeho život v ohrožení, a to proto, že vědomí je důležitou životní funkcí. Když jedinec nereaguje na oslovení, bolestivý podnět nebo zatřesení a svalstvo jedince je povoleno, hrozí nebezpečí zástavy ostatních životních funkcí, zapadnutí jazyka, vdechnutí obsahu žaludku nebo podchlazení. V takovém stavu zakloníme hlavu postiženého a zjistíme, zda dýchá. Pokud postižený dýchá, přivoláme první pomoc, přičemž udržujeme hlavu postiženého nadále v záklonu až do příjezdu odborné pomoci. Postiženého je možné uložit do zotavovací polohy, jenom když normálně dýchá a bezvědomí nastalo z důvodů opilosti, otravy,

důsledkem tonutí či postižený krvácí z dutin nebo zvrací, ale také v případě, že musíme postiženého na chvíli opustit. V případě, že postižený nedýchá, začneme s resuscitací (*Kolektiv autorů, 2015*).

B. Vdechnutí cizího tělesa

Při vdechnutí překážky do dýchacích cest musíme rychle konat. Tuto událost poznáme podle sípavého nebo chroptivého zvuku, kašlání či neschopnosti mluvit a dýchat. Postižený jedinec má ruku na ohryzku, začíná rudnout až postupně modrat, což může vést k zástavě dechu až bezvědomí. Při silném kašli postiženého podpoříme vykašlání cizího předmětu opakovaným úderem dlaní do zad postiženého mezi lopatky. Dospělý postižený se předkloní, starší dítě se doporučuje přeložit přes koleno a kojeneček se předkládá na předloktí obličejem dolů, kdy hlava dítěte směřuje k zemi, prsty ji fixujeme tak, aby si dítě neublížilo. U dospělého postiženého je možné pro vypuzení vdechnutého tělesa použít také Heimlichův manévr (*Kolektiv autorů, 2015*).

C. Krvácení

Rozlišujeme zevní a vnitřní krvácení. U vnitřního krvácení dochází ke krvácení do tělesných dutin nebo orgánů, které může způsobit u jedince šok. Toto krvácení nastává např. v případě pádu, přímého tlaku na trup či břicho a při dopravních nehodách. Mezi příznaky vnitřního krvácení patří chladná kůže a studený pot, bledost, slabost, malátnost až poruchy vědomí, zrychlený a slabý tep, pocity bolestivosti a žízně. V takovém případě zachránce s postiženým zbytečně nemanipuluje, bezodkladně přivolává první pomoc a hlídá tepelnou pohodu postiženého. V případě masivního zevního krvácení, kdy velké množství krve vystřikuje z rány pod tlakem nebo vytéká, zachránce stlačí přímo ránu, čímž nejrychleji a účinně zastaví krvácení. Nastalo-li krvácení z hlavy nebo končetiny, může zachránce použít tlakový obvaz, který krvácení zastaví. Prosakuje-li, přikládá zachránce další vrstvu obvazu (*Kolektiv autorů, 2015*).

2.2.3 Stavy ohrožující život

Nejčastější možné stavy ohrožující život ve školním prostředí jsou zejména poranění hlavy, poranění hrudníku a břicha.

A. Poranění hlavy

U takového poranění hrozí poškození lebky a následně mozku nebo výron krve do mozkové tkáně či obalu. Jedná se o rizikové poranění, které je důležité včas rozpoznat. Poranění rozpoznáme zjištěním rány na hlavě, která může být jak otevřená, tak uzavřená. Postižený má poruchy vědomí nebo upadá do bezvědomí či je ospalý.

Důležitými příznaky je také ztráta vědomí, zvracení, bolesti hlavy, nevolnost či krvácení z nosu a uší. Při zjištění takového druhu poranění bezodkladně přivoláme první pomoc, zajistíme postiženému vyhovující polohu a tepelnou pohodu (*Kolektiv autorů, 2015*).

B. Poranění hrudníku

Jedná se zejména o zlomeniny hrudní kosti a žeber. Vlivem poranění orgánů hrudníku dochází ke krvácení do dutiny hrudní a pneumotoraxu. Příznakem poranění hrudníku je obtížné dýchání, bolesti na hrudi a rány na hrudi. U takového poranění přivoláme záchrannou službu, v případě pneumotoraxu ránu zakryjeme až do příjezdu odborné pomoci, kdy zajišťujeme tepelnou pohodu postiženého (*Kolektiv autorů, 2015*).

C. Poranění břicha

neboli poranění břišní stěny a nitrobřišních orgánů, které jsou prokrveny. Toto poranění spadá do kategorie vnitřního krvácení, které se projevuje bolestmi břicha, napjatou břišní stěnou, zvracením nebo jeho pocity, poraněný bledne nebo se u něho projevují příznaky šoku. Zjevné jsou rány na břicho nebo podlitiny. Při zjištění tohoto druhu poranění přivoláme záchrannou službu. Do příjezdu záchranné služby v případě otevřené rány ránu sterilně překryjeme a zajišťujeme tepelnou pohodu postiženého (*Kolektiv autorů, 2015*).

2.2.4 Úrazové stavy

Nejčastější možný výskyt úrazových stavů ve školním prostředí je u poranění končetin, vzniku různých druhů ran a krvácení z tělesných otvorů.

A. Poranění končetin

Poškození kloubů, svalů, šlach a zlomeniny kostí bývají komplikované krvácením. U uzavřených ran dochází často ke vnitřnímu krvácení a u otevřených ran zase k zevnímu krvácení, kdy je poraněný jedinec ohrožen zanesením infekce do rány. V případě, že při úrazu bylo slyšet zvuk prasknutí nebo je vidět deformaci končetiny, nezvyklé pohyblivosti mimo kloub nebo omezení pohyblivosti, ale také při bledé a chladné končetině a otevřené ráně je potřebné přivolat záchrannou službu. Do příjezdu záchranné služby zbytečně s končetinou nemanipulujeme a v případě otevřené rány na končetině ránu sterilně zakryjeme a končetinu znehybníme. Masivní krvácení z rány zastavíme stlačením v ráně nebo použitím tlakového obvazu. V případech, kdy nejsou přítomné vážné příznaky poranění, končetinu chladíme, znehybníme obinadlem, a když bolesti nepřestávají, vyhledáme odborné ošetření (*Kolektiv autorů, 2015*).

B. Ošetření ran

Rána vzniká následkem poranění kůže, prostřednictvím kterého hrozí infekce, krevní ztráta a poranění vnitřních orgánů. V případě silně krvácející rány zastavíme krvácení. Ostatní rány vyčistíme proudem čisté vody, pomocí které z rány odstraníme veškeré nečistoty. Pro snížení rizika infekce okolí rány můžeme dezinfikovat a následně ránu sterilně zakryjeme. V případě, že se v ráně nachází cizí těleso, jeho pevně zaklíněné části nikdy nevytahujeme, ale fixujeme proti pohybu a zajistíme neodkladně odborné ošetření, popřípadě přivoláme záchrannou službu (*Kolektiv autorů, 2015*).

C. Krvácení z přirozených tělesných otvorů

V případě takového krvácení polohujeme postiženého tak, aby krev mohla volně odtékat. Nikdy tělesné otvory netamponujeme. Při krvácení z nosu postiženého posadíme s předkloněnou hlavou, stiskneme mu nosní křídla, a pokud krvácení delší dobu nepřestává, přivoláme odbornou pomoc. U krvácení z nosu polohujeme postiženého tak, aby krev z nosu mohla volně odtékat, následně přivoláme záchrannou službu. Ke krvácení z úst dochází při vyražení zubu. Tady se doporučuje skousnut sterilní tampon a vyhledat lékaře. Při zvracení nebo vykašlávání krve je potřebné hned přivolat záchrannou službu (*Kolektiv autorů, 2015*).

2.2.5 Neúrazové stavy

V teoretické i praktické části výuky může dojít k výskytu také neúrazových stavů, kdy je větší možný výskyt mdloby, epilepsie, náhlé bolesti na hrudi, stavů dušnosti nebo také stavů při cukrovce a alergických reakcích.

A. Mdloba

Je krátkodobá porucha vědomí, která je způsobena nedokrvením mozku, kdy je postižený bledý, studeně se potí a cítí se slabý. Dané příznaky pak přináší bezvědomí a pád, kdy se však jedinec ve vodorovné poloze brzy pobírá k vědomí. Pro snížení ublížení si je nejlepší zachytit postiženého hned v pádu, položit ho na záda a zvednout dolní končetiny. Pro úlevu postiženému zajistíme čistý vzduch a uvolníme těsníci oděv. Po probnutí postiženého do vědomí zjistíme, zda postižený není zraněný, a dáme mu napít (*Kolektiv autorů, 2015*).

V případě dlouhodobé poruchy vědomí, kdy postižený zůstává v bezvědomí déle než 1 minutu, voláme záchrannou službu, zjišťujeme dýchání a v případě, že postižený nedýchá normálně, zahajujeme resuscitaci (*Hanušová, 2014*).

B. Stavy při epilepsii

Jde o onemocnění mozku, které může být provázeno neočekávanými neuroelektronickými výboji v mozku a ty způsobují větší nebo menší epileptické záchvaty (Slowík, 2007).

Jedinec se dostává do bezvědomí a padá. Následují křečovitě záškuby končetin a vzpínání trupu, přičemž může dojít k pomolení a pokálení. Po odeznění epileptického záchvatu přetrvává porucha vědomí a zmatenosti. V případě záchvatu se doporučuje odstranit předměty v blízkosti postiženého z důvodu jeho zranění a nesnažit se postiženého držet ani nijak neomezovat v pohybu. Po odeznění záchvatu v případě, že je jedinec v bezvědomí, zjistíme dech, pokud nedýchá normálně, zahájíme resuscitaci a přivoláme záchrannou službu. V případě, že je postižený epileptik a epileptický záchvat probíhá normálně, záchrannou službu nevoláme (*Kolektiv autorů, 2015*).

C. Stavy náhlé bolesti na hrudi

Příčinou této bolesti bývá nejčastěji nedokrevnost srdečního svalu, tedy srdeční infarkt. Hrozí riziko náhlé zástavy srdce, a proto ihned voláme záchrannou službu. Tento stav rozpoznáme, když u postiženého náhle vznikne na hrudi silný tlak, svírání nebo pálení uprostřed hrudníku, přičemž bolest vystřeluje do levé horní končetiny, do ramen, mezi lopatky a do dolní čelisti nebo nadbřišku. V takovémto případě postiženého uložíme do polosedu, zajistíme přísun čerstvého vzduchu a uvolníme mu oděv. Pokud postižený užívá předepsané léky, může je použít a voláme záchrannou službu. U postiženého hlídáme zdravotní stav do příjezdu záchranné služby. V případě zhoršení stavu zahajujeme resuscitaci (*Kolektiv autorů, 2015*).

D. Stavy dušnosti

Jedinec pocítuje obtížnost v dýchání nebo nedostatek vzduchu, který je způsobený onemocněním dýchacího ústrojí (jako je astma) nebo srdeční slabostí a psychickou labilitou. Tyto stavy se projevují pocitem nedostatku vzduchu nebo obtížným dýcháním, fyzickou slabostí a problémy při mluvení, ale také nezvyklými dechovými zvuky a zrychleným povrchovým dýcháním. V takovém případě položíme postiženého do polosedu, uvolníme mu těsnící oděv a zajistíme přívod čerstvého vzduchu. V případě, že postižený má u sebe předepsané léky, může je užít. Sledujeme zdravotní stav postiženého, pokud se nelepší, voláme záchrannou službu (*Bernatová, 2014*).

E. Stavy při cukrovce

Diabetes mellitus je onemocnění, u kterého organismus nedostatečně kontroluje obsah cukru v krvi. Hladinu cukru v krvi vyrovnává hormon inzulín. U nemocných cukrovkou přestává organismus tento hormon produkovat nebo tělesné buňky ztrácejí vůči tomuto hormonu vnímavost. Vysoká hladina cukru v krvi vede u jedince k hyperglykemii. V případě nízkého obsahu cukru v krvi se organismus nachází ve stavu hypoglykemie. Oba druhy zdravotního stavu postiženého ohrožují poruchou vědomí. Hypoglykemický jedinec pociťuje hlad a slabost, silné pocení a třes, poruchy řeči a její koordinace. Je zmatený a agresivně se chová, až ztrácí vědomí, popřípadě ho postihují křeče. Postiženému pomůžeme navrátit normální stav podáním cukru či jiného zdroje energie. V případě, že jedinec má glukometr, pomůžeme mu změřit hladinu cukru v krvi a dále se řídíme dle výsledku měření. Pokud se stav postiženého nelepší nebo je v bezvědomí, přivoláme záchrannou službu a podáváme pomoc jako při bezvědomí. V žádném případě postiženému nepodáváme nic ústy (*Bernatová, 2014*).

F. Alergická reakce

Alergie je nepřírozená reakce organismu na látky, které se běžně vyskytují v prostředí. Tyto látky označujeme jako alergen *(Fišer, 2008)*.

Alergická reakce je nepřiměřená obranná reakce organismu na výskyt cizorodé látky, kdy vzniká anafylaxe, která je provázená selháním krevního oběhu. Mezi nejčastější alergen *y* patří některé potraviny, pyly, prach, léky, roztoče, zvířecí srst a hmyzí jed. Mírným příznakem alergické reakce je alergická rýma, zarudnutí a pálení očí, slzení, mírný otok a zarudnutí kolem místa bodnutého hmyzem. Závažným příznakem alergické reakce jsou kožní projevy, nevolnost až zvracení, pocit slabosti, motání hlavy až mdloba a obtížné dýchání, dušnost až dušení. Pro úlevu podáme jedinci léky, které požívá v případě alergické reakce, nebo jiný lék z řady antihistaminik. Pokud se stav postiženého nelepší, přivoláme záchrannou službu a postižené místo, kudy se látka dostala do těla, chladíme (*Bernatová, 2014*).

2.2.6 Tepelná poranění

Vysoké riziko úrazu prostřednictvím tepelného poranění hrozí žákům zejména v praktické části vyučování, a to na pracovišti odborného výcviku. Jedná se hlavně o popáleniny, úpal nebo omrzliny a podchlazení.

A. Popáleniny

Jedná se o lokální postižení těla vysokou teplotou, popáleniny ohrožují popáleného vznikem nemoci a následnou infekcí prostřednictvím vzniklé rány. V případě popálení je potřeba působení tepla přerušit, a to tak, že uhasíme hořící oděv nebo v případě nepříškvařeného oděvu sundáme oblečení postiženého nasáklé horkou vodou a následně chladíme popáleniny studenou vodou. Když se na popálené části těla nachází prstýnky, hodinky a přívěsky, sundáme je a vzniklé puchýře zakryjeme sterilním materiálem (*Kolektiv autorů, 2015*).

B. Úpal

K úpalu dochází při přehřátí postiženého v prostředí s vysokou teplotou, kdy postižený trpí silnou žízní, bolestí hlavy, nevolností až zvracením. Příznačná je vysoká teplota, suchá kůže a v případě těžkého stavu se objevují křeče. Pro úlevu postiženého přendáme do chladnějšího prostředí a při výskytu horečky postiženého ochlazujeme. Pravidelně podáváme tekutiny, nejlépe minerální vodu (*Kolektiv autorů, 2015*).

C. Omrzliny

Vznikají lokálním poškozením chladem, kdy jsou zasaženy hlavně nechráněné části těla nebo jeho nedostatečně prokrvené části. Vyznačují se bílou až mramorovou kůží, puchýři, bolestí až ztrátou nebo snížením citlivosti. V případě vzniku omrzlin se snažíme dostat postiženého do teplé místnosti, kdy postupně ohříváme omrzlé části těla ve vodní lázni o maximální teplotě kolem 37-42 °C po celkovou dobu 30 minut. Když se objeví puchýře nebo porušení pokožky, přikryjeme je sterilním materiálem a zajistíme odbornou pomoc (*Kolektiv autorů, 2015*).

D. Podchlazení

Jedná se o pokles tělesné teploty pod 35 °C. K takovému stavu dochází následkem působení chladu nebo selháváním řízení tělesné teploty. Příznakem je snížená tělesná teplota. U mírného podchlazení dochází k svalovému třesu, zrychlenému dýchání a k zrychlenému tepu a u závažného podchlazení dochází k spavosti, apatii, poruchám vědomí a zpomalení tepu. U podchlazení je potřeba postiženého dostat do tepla a zajistit ohřívání, které u mírného podchlazení zajistíme pomocí přikrývek, dalších vrstev oblečení nebo izotermické folie a podáváním teplého nápoje (*Kolektiv autorů, 2015*).

2.3 Ukončování vzdělávání na vybrané škole

Vyšší sekundární vzdělávání poskytuje více úrovní vzdělávání, čímž se také rozlišuje způsob ukončování vzdělání.

Ukončování vzdělávání na vybrané škole probíhá prostřednictvím závěrečné zkoušky, pomocí které se ověřuje splnění cílů dané rámcovým a školním vzdělávacím programem a dosažení klíčových vědomostí a dovedností žáka, nezbytné pro jeho další profesní růst nebo odbornou činnost (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Závěrečná zkouška se na vybrané škole skládá z písemné části zkoušky, praktické části a ústní části zkoušky. Žák vykonává závěrečnou zkoušku za podmínky, že úspěšně ukončil poslední ročník vzdělávacího oboru. Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí, která rozhoduje o klasifikaci žáka z jednotlivých zkoušek (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

První část závěrečné zkoušky je písemná. V písemné části závěrečné zkoušky si žáci vybírají nejméně ze tří zvolených témat, vybraných ředitelkou školy, dle jednotného zadání závěrečných zkoušek. Škola usnadňuje žákům volbu témat tím, že jim bezprostředně před začátkem písemné části závěrečných zkoušek předloží stručnou anotaci témat, na základě které se žák pro jedno z nich rozhodne. Písemná část závěrečné zkoušky trvá nejdéle čtyři hodiny (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Druhou částí závěrečné zkoušky na vybrané škole je praktická část závěrečné zkoušky, která probíhá na pracovišti, kde žák vykonával odbornou praxi. Ředitelka školy vybírá z jednotného zadání závěrečných zkoušek nejméně jedno téma. V případě, že jich vybere více, žák si téma losuje. Pro každé téma jsou stanovena konkrétní kritéria a pravidla hodnocení praktické zkoušky, která se prostřednictvím bodového hodnocení přenáší do výsledné klasifikace. Praktická část závěrečné zkoušky dle jednotného zadání trvá nejméně pět hodin a nejdéle tři dny, přičemž v jednom dni nesmí překročit sedm hodin (*Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole, 2015*).

Ústní část závěrečné zkoušky se skládá z 25 témat, které vybírá ředitel/ka školy z 30 témat jednotného zadání závěrečné zkoušky. Žák si jedno téma vylosuje a pak následuje příprava ke zkoušce v trvání nejméně 15 minut, přičemž vlastní zkouška trvá nejdéle 15 minut. Žák je klasifikován z jednotlivých zkoušek na návrh zkušební komise prostřednictvím hlasování. V případě, že se zkušební komise na klasifikaci neshodne, rozhoduje hlas předsedy zkušební komise (*Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon*).

Úspěšným splněním všech částí závěrečné zkoušky získávají absolventi Odborného učiliště kromě Praktické školy výuční list a vysvědčení o závěrečné zkoušce. Praktická škola dvouletá ukončuje vzdělávání závěrečnou zkouškou, kdy dokladem o ukončení studia je vysvědčení o závěrečné zkoušce. Součástí výučního listu je Europass v českém a anglickém jazyce, který usnadní absolventům uplatnění na trhu práce v rámci Evropské unie. Žáci po získání výučního listu nacházejí uplatnění na trhu práce ve všech odvětvích potravinářského průmyslu.

Absolventi jednoho oboru si často na naši školu podávají přihlášky na druhý a někdy i na třetí obor vzdělání, čímž si zajišťují lepší uplatnění na trhu práce (*Přijímací řízení, 2015*).

Cílem každé školy a všech školských zařízení je minimalizovat vznik úrazů a nepříznivého vlivu na zdraví žáků v průběhu výchovy a vzdělávání. Požadavky vybrané školy na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, hygienu práce a požární ochranu upravuje školní řád a metodické pokyny, vyhlášky a zákony. Podle nich je bezpečnost a ochrana zdraví na školách a školských zařízeních nedílnou součástí výchovy a vzdělávání.

2.4 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních

Toto téma je velmi široké, je dáno legislativou a musí být dodržováno všemi účastníky výchovně-vzdělávacího procesu. Informace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve školách a školském zařízení je možné nalézt např. v:

- Zákoně č. 561/2004 Sb., Občanský zákoník, a to pro správné vysvětlení pojmu dozor a dohled
- Zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákoně č. 262/2006 Sb., Zákoník práce) a Nařízení vlády č. 495/2001Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
- Zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu),
- Zákoně č. 411/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, a to z důvodů prevence sociálně patologických jevů, blíže popsanou v zákoně č 561/2001 Sb., (školský zákon)
- Vyhlášce č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání
- Vyhlášce č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, jakož i zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

- Vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhlášce č. 43/2006 Sb., kterým se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- Vyhlášce č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
- Vyhlášce č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných (platné do 31.8.2016)
- Vyhlášce č. 17/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhlášce č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- Nařízení vlády 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí
- Nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělání
- Metodickém pokynu MŠMT Č.j.: 28275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodickém pokynu MŠMT č.j.: 37 014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo zdravotnictví ČR vydalo Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007–2017.

2.4.1 Metodické doporučení k ochraně zdraví ve školství

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo metodický pokyn č.j.: 37 014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2006 (*Marádová, 2007*).

Tento metodický pokyn uvádí, jak je třeba předcházet rizikům úrazu ve vyučování a výchově. Stanoví také, jak používat osobní a ochranné pracovní prostředky podle náročnosti rizika toho kterého oboru. Metodický pokyn udává povinnost seznámit všechny žáky a pedagogické pracovníky se zásadami první pomoci. Všichni musí být poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, které se odehrávají ve škole. Toto poučení zajišťuje škola,

kteřá zároveň žáky seznámí se všemi konkrétními pokyny a všemi právními předpisy, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví. Škola také zabezpečuje, aby všichni žáci věděli, jaká možná rizika jim při porušování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví hrozí. Zabezpečit poučením se musí veškeré činnosti žáků, které jsou pod patronací školy. Metodický pokyn poukazuje na souvislost s ostatními školními pravidly zajišťujícími bezpečnost a ochranu zdraví, tj. školní řád, vnitřní řád školy, řád dílen a odborných pracovišť a další. O provedeném poučení k zajištění bezpečnosti a ochranně zdraví se vydávají písemné doklady s přílohou poučení a její osnovou. Pokud se žák s důvodu absence takového poučení neúčastnil, stane se tak neprodleně po jeho nástupu do školy. Metodický pokyn také zdůrazňuje povinnost školy vykonávat nad nezletilými žáky dohled, který je součástí výchovného působení pedagogů a předchází ublížení na zdraví, škodám na majetku a na životním prostředí. Dozor pedagogů nad nezletilými žáky trvá nejméně dvacet minut před začátkem dopoledního vyučování a končí odchodem žáků ze školy. U praktického vyučování a praktické výchovy zdůrazňuje metodický pokyn, aby vybavení pracoviště odpovídalo předpisům o zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle zákona č. 65/1965 Sb. Zákoník práce. Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., které stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, a nařízení vlády č. 101/2005 Sb., udávají podrobnější požadavky na pracoviště a pracovní prostředí. *(Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/14359?highlightWords=014%2F2005>).*

K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů ve školách a školských zařízeních je důležitá prevence.

2.4.2 Prevence dětských úrazů

Ministerstvo zdravotnictví ČR pod číslem jednacím 8019/2006, v souladu s vládním úkolem č. 76/06, doporučením Republikového výboru pro prevenci kriminality, doporučením Evropské komise a WHO předkládal k projednání vládě České republiky návrh „Národního akčního plánu prevence dětských úrazů na léta 2007-2017“. Tato předkládací zpráva uvádí, že v České republice je nejčastější příčinou úmrtí dětí a mladistvých právě úraz, který je třetí nejčastější příčinou úmrtí u české populace. Vzhledem k závažnostem situace v problematice úrazu byla na Ministerstvu zdravotnictví ustanovená Meziresortní pracovní skupina pro prevenci dětských úrazů. Cílem této skupiny je zajištění systémového řešení prevence úrazů u dětí 0-18 let v České republice, snížení takové úrazovosti a vytvoření Národního akčního plánu prevence dětských úrazů na léta 2007-2017, jehož cílem je maximální možné snížení dětské úmrtnosti důsledkem úrazů v České republice, snížení četnosti vzniku úrazů

nebo zastavení jeho růstu, a to zejména úrazů závažných a úrazů s trvalými následky (MŠMT. Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007-2017. [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/9652?highlightWords=8019%2F2006>).

Česká republika má v porovnání s ostatními zeměmi vyšší úmrtnost dětí důsledkem úrazu. Mezinárodní zdroje uvádí nejnižší úrazovost dětí ve Švédsku, Nizozemí a ve Velké Británii, zatím co v České republice, Portugalsku, Polsku, Jižní Koreji a v Mexiku uvádí mezinárodní zdroje nejvyšší úmrtnost dětí důsledkem úrazů. Mezi nejčastější příčiny úmrtí dětí patří zejména dopravní nehody, tonutí, úmyslné sebepoškozování, pády, napadení, zasažení elektrickým proudem nebo ohněm a ostatní vnější příčiny (Zdroj dat: ÚZIS ČR, ČSÚ, 2005). Prevenci dětských úrazů se věnují zejména organizace: Ministerstvo zdravotnictví; Ministerstvo dopravy; Ministerstvo vnitra; Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo práce a sociálních věcí; WHO/EURO; Státní zdravotní ústav; Zdravotní ústavy; Krajské hygienické stanice; Jihočeská univerzita; Centrum úrazové prevence 2. LF UK; Oddělení epidemiologie Centra preventivního lékařství 3. LF UK. V rámci expertní činnosti se prevenci dětských úrazů věnují zejména: Centrum dětské traumatologické Kliniky dětské chirurgie a traumatologie 3. LF UK a FTNsP; Centrum dětské traumatologie Kliniky dětské chirurgie; ortopedie a traumatologie FN Brno; Bezpečná komunita Kroměříž; Národní síť Zdravých měst ČR (MŠMT. Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007-2017. [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/9652?highlightWords=8019%2F2006>).

Závěrem návrhu „Národního akčního plánu prevence dětských úrazů na léta 2007-2017“ je konstatování, že v České republice je vyvíjeno mnoho aktivit v rámci prevence dětských úrazů. Tyto aktivity také napomohly v posledních letech snížit úmrtnost dětí následkem úrazů, ale dané aktivity nebyly koordinované a řešené systémově, což vedlo k tomu, že aktivity nebyly efektivní, čímž nedošlo k potřebnému snížení dětské úrazovosti. Snaha České republiky o systémové řešení dětské úrazovosti je podporována, a to prostřednictvím Meziresortní pracovní skupiny pro prevenci dětských úrazů dle jednotlivých typů úrazů, orgány WHO a EU, jejichž cílem je vytvoření bezpečného prostředí v rámci Evropské unie (MŠMT. Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007-2017. [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/9652?highlightWords=8019%2F2006>).

Na základě teoretické části diplomové práce budou prostřednictvím výzkumného dotazníku v empirické části práce zjišťovány znalosti žáků vybrané školy v oblasti podávání první pomoci, orientaci ve výskytu možných vzniklých úrazů jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku.

3 Empirická část

Žáci vstupují do vyššího sekundárního vzdělávání již s různou úrovní prekonceptů získaných z předchozího nižšího sekundárního vzdělávání. Žáci jsou dále v tématu z oblasti první pomoci vzdělávání, a to v rámci pravidelného každoročního poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a také ve vyučovacím předmětu občanská výchova a tělesná výchova. Poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví probíhá začátkem školního roku pro všechny obory vzdělání, a to jak v rámci teoretické části výuky, tak ještě zvlášť na každém pracovišti odborného výcviku v rámci praktické části výuky.

3.1 Cíle, výzkumné otázky a předpoklady

Hlavním cílem empirické části diplomové práce bylo zjistit úroveň znalostí žáků v oblasti předlékařské první pomoci na vybrané škole.

Hlavní cíl výzkumu byl dále členěn na dílčí cíle:

- Dílčí cíl 1: Zjistit znalosti žáků v oblasti první pomoci u všech vzdělávacích oborů na vybrané škole.
- Dílčí cíl 2: Porovnat znalosti žáků mezi vzdělávacími obory na vybrané škole.
- Dílčí cíl 3: Porovnat znalosti žáků v oblasti první pomoci prvních a třetích ročníků u tříletých oborů.
- Dílčí cíl 4: Porovnat znalosti žáků v oblasti první pomoci mezi dvouletými a tříletými obory vzdělání.
- Dílčí cíl 5: Zjistit orientaci žáků o výskytu možných úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

Výzkumné otázky:

- Výzkumná otázka č. 1: Umí žáci vybrané školy všech vzdělávacích oborů podat první pomoc?
- Výzkumná otázka č. 2: Existuje rozdíl ve znalostech v oblasti první pomoci na vybrané škole mezi oborem vzdělání Cukrářské práce a oborem vzdělání Řeznické a uzenářské práce?
- Výzkumná otázka č. 3: Existuje rozdíl ve znalosti v oblasti první pomoci u tříletých oborů vzdělání mezi prvním a třetím ročníkem?
- Výzkumná otázka č. 4: Existuje rozdíl ve znalostech v oblasti první pomoci mezi dvouletými a tříletými obory na vybrané škole?

- Výzkumná otázka č. 5: Mají žáci znalosti o výskytu rizik úrazů v jejich vzdělávacím oboru?

Předpoklady:

- Předpoklad č. 1: Žáci na vybrané škole ve znalostech předlékařské první pomoci budou umět v dotazníkovém šetření správně odpovědět minimálně na 50 % dotazovaných otázek.
- Předpoklad č. 2: Mezi obory vzdělání budou mít vyšší znalosti o problematice předlékařské první pomoci žáci oboru vzdělání Cukrářské práce a nižší znalosti budou mít žáci oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce.
- Předpoklad č. 3: Žáci třetích ročníků u tříletých oborů vzdělání budou mít o minimálně 20 % vyšší znalosti v oblasti první pomoci než žáci prvních ročníků, vzhledem k delší praxi v oboru.
- Předpoklad č. 4: Mezi dvouletými a tříletými obory bude minimálně 10 % rozdíl ve znalostech v oblasti první pomoci ve prospěch tříletých oborů vzdělání.
- Předpoklad č. 5: Znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku budou maximálně 50 %.

3.2 Metodika výzkumu

Ve výzkumu byl využitý dotazník (viz příloha č. 1), který se skládal z dvaceti otázek. První dvě otázky byly typu výběrového, kde respondenti zaškrtovali jednu ze zvolených odpovědí, tyto otázky plnily pro výzkum funkci identifikačních údajů, které dělily respondenty dle ročníků a oborů. Otázky číslo 3, 4 a 5 byly otázky uzavřené - dichotomické, zjišťovaly zájem o bezpečnost a ochranu zdraví a první pomoci, popřípadě tyto odpovědi mohou být zajímavé v situaci, kdy by žák u vědomostních otázek neuměl správně odpovědět na žádnou otázku v dotazníku. Otázkou číslo 6 se zjišťovaly znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku. Otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 byly typu výběrového, kdy respondent vybíral jednu správnou odpověď ze čtyř možných odpovědí. V otázkách byly popsány úrazy, které se mohou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku. Tyto otázky zjišťovaly, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti podat první pomoc. Kompletní znalosti žáků v předlékařské první pomoci zjišťovaly výběrové otázky číslo: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 a otevřené otázky číslo 19, 20, kdy se respondenti měli vyjádřit svými slovy k popsání situace a popřípadě popsat správné poskytnutí první pomoci. Závěrem dotazníkového šetření měl respondent možnost vyjádřit své námítky a připomínky.

Dotazník byl žákům předložen krátce po povinném poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků v rozmezí jednoho týdne. Přímé dotazování bylo provedeno písemnou formou.

3.2.1 Popis cílové skupiny

Vybraná škola sídlí v Praze. Má dlouholetou tradici v přípravě budoucích pracovníků v gastronomických oborech. Škola je moderně vybavená. Součástí školy jsou také dílny určené pro praktickou část výuky v některých oborech vzdělávání.

Cílovou skupinu výzkumu tvořili žáci vybrané školy. Ke studiu na vybranou školu jsou přijímáni absolventi základní školy praktické (ZŠP) nebo základní školy (ZŠ), u kterých je pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) nebo speciálně pedagogickým centrem (SPC) diagnostikován důvod pro vzdělávání v odborném učilišti. Jednalo se o cílovou skupinu žáků, kteří se ve vybrané škole vzdělávají v následujících oborech vzdělání:

- tříleté obory vzdělání s výučním listem:
 - Kuchařské práce - 98 žáků
 - Obsluha ve stravovacích zařízeních - 31 žáků
 - Cukrářské práce - 87 žáků
 - Řeznické a uzenářské práce - 22 žáků
- dvouleté obory vzdělání s výučním listem:
 - Pekařské práce - 22 žáků
 - Studená kuchyně - 24 žáků

3.3 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazník byl předložen žákům v polovině září 2015, během vyučování Občanské výchovy.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 239 žáků všech oborů vzdělání.

Pro potvrzení nebo vyvrácení předpokladů autorka práce vyhodnocení dotazníkového šetření rozdělila do pěti skupin:

Skupina č. 1: Výsledky znalostních otázek z dotazníkového šetření všech oborů vzdělání

Skupina č. 2: Porovnání výsledků dotazníkového šetření mezi obory vzdělání Cukrářské práce a Řeznické a uzenářské práce

Skupina č. 3: Porovnání výsledků dotazníkového šetření u tříletých oborů vzdělání, a to mezi prvními a třetími ročníky

Skupina č. 4: Porovnání výsledků dotazníkového šetření mezi dvouletými a tříletými obory vzdělání

Skupina č. 5: Orientace žáků vybrané školy o možném výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

Ve všech skupinách byli vyhodnocováni chlapci a dívky společně.

Tabulka č. 8: Počet zúčastněných žáků ve výzkumu dle oboru vzdělání

Obor vzdělání	Počet zúčastněných žáků
Kuchařské práce	84
Obsluha ve stravovacích zařízeních	25
Cukrářské práce	73
Řeznické a uzenářské práce	18
Pekařské práce	22
Studená kuchyně	17
Celkem	239

3.3.1 Výsledky znalostních otázek z dotazníkového šetření všech oborů vzdělání

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 107 (100 %) žáků prvního ročníků. Jednalo se o 39 žáků oboru Kuchařské práce, 31 žáků oboru Cukrářské práce, 6 žáků oboru Řeznické a uzenářské práce, 12 žáků oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních, 8 žáků oboru Studená kuchyně a 11 žáků v oboru Pekařské práce.

Žáků druhého ročníků se dotazníkového šetření zúčastnilo v počtu 82 (100%). Jednalo se 23 žáků oboru Kuchařské práce, 24 žáků oboru Cukrářské práce, 6 žáků oboru Řeznické a uzenářské práce, 9 žáků oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních, 9 žáků oboru Studená kuchyně a 11 žáků v oboru Pekařské práce.

Dále se dotazníkového šetření zúčastnilo 50 (100 %) žáků třetího ročníků. Jednalo se o 22 žáků oboru Kuchařské práce, 18 žáků oboru Cukrářské práce, 6 žáků oboru Řeznické a uzenářské práce, 4 žáky oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních.

Na otázku, zda bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole pro žáky důležité, odpovědělo 161 (67 %) žáků Ano. Pro 78 (33 %) žáků toto školení důležité nebylo.

V otázce, která se ptá, zda žáci všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozuměli, odpovědělo Ano 229 (96 %) žáků, daným informacím nerozumělo 10 (4 %) žáků.

Zda se žák zúčastnil kurzu první pomoci i mimo školu, odpovědělo Ano, zúčastnil jsem se ho 70 (29 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 169 (71 %) žáků.

Z otázky č. 6, která se ptá žáků, zda jim ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku hrozí nějaký úraz, vychází, že 150 žáků (63 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech ve škole i na pracovišti odborného výcviku (tzn., že správně vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření), 89 (37 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 85 (36 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 154 (64 %) žákům.

Znalosti žáků v oblasti podávání první pomoci:

Na otázku zjišťující znalost podání první pomoci při popáleninách umělo správně odpovědět (tzn., že popáleninu si chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 206 (86 %) žáků, nesprávně odpovědělo 33 (14 %) žáků.

Poskytnout první pomoc při bodném poranění, kdy nůž zůstal v ruce, umělo správně odpovědět (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 177 (74 %) žáků, nesprávně odpovědělo 62 (26 %) žáků.

U poranění žíly v předloktí umělo správně podat první pomoc (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 223 (93 %) žáků, nesprávně odpovědělo 16 (7 %) žáků.

První pomoc v případě vyraženého zubu umělo správně podat (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotního zařízení) 171 (72 %) žáků, správně podat první pomoc neumělo 68 (28 %) žáků.

V otázce ohledně podání první pomoci při krvácení z nosu umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev moha volně odtékat) 66 (28 %) žáků, nesprávně odpovědělo 173 (72 %) žáků.

Na otázku, co dělat, když se spolužák dusí jídlem, umělo správně ohledně první pomoci odpovědět (tzn., že úderem do zad) 204 (85 %) žáků, nesprávně odpovědělo 35 (15 %) žáků.

Uvést správné telefonní číslo na Záchranou službu (číslo 155) umělo 214 (91 %) žáků, 22 (9 %) žáků toto číslo uvedlo nesprávně.

Které základní životní funkce kontrolujeme při bezvědomí, umělo uvést (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 192 (80 %) žáků, nesprávně uvedlo 47 (20 %) žáků.

Při říznutí se plechovkou do prstu správně zvolilo postup první pomoci (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 224 (94 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolilo 15 (6 %) žáků.

Na otázku, kdy zahajujeme resuscitaci, umělo správně odpovědět (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 216 (90 %) žáků, nesprávně odpovědělo 23 (10 %) žáků.

Na otázku zda je resuscitace u dítěte odlišná od resuscitace u dospělého člověka, umělo správně odpovědět (tzn. ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 178 (74 %) žáků, nesprávně odpovědělo 61 (26 %) žáků.

Modelové situace:

Na situaci č. 1, která popisuje příhodu, ve které se spolužákovi přihodil epileptický záchvat, umělo správně posoudit postup první pomoci (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 213 (89 %) žáků, 26 (11 %) žáků by u první pomoci postupovalo nesprávně.

V popsané situaci č. 2 umělo správně posoudit jednání žáka (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 211 (88 %) žáků, nesprávně posoudilo jednání žáka 28 (20 %) žáků.

Závěr:

Výsledky dotazníkového šetření vychází z vybraných otázek (8-20). Na dané otázky bylo odpověděno celkem 3107 krát (100 %), z toho 2498 (80 %) odpovědi bylo správných, 609 (20 %) odpovědi bylo nesprávných, jinak neodpověděl žádný žák.

Tabulka č. 9: Výsledky žáků dotazníkového šetření všech oborů vzdělání

Odpovězeno	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
3107 x (100 %)	2498 (80 %)	609 (20 %)

3.3.2 Porovnání výsledků dotazníkového šetření mezi obory vzdělání

Cukrářské práce a Řeznické a uzenářské práce

Zpracované výsledky dotazníkového šetření u všech oborů jsou rozděleny do čtyř skupin:

- v první skupině jsou zvlášť zpracovány odpovědi na otázky číslo 3, 4, 5 a 7
- ve druhé skupině je oddělená otázka číslo 6, která zjišťuje znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.
- v třetí skupině jsou oddělené otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, které popisují možné vzniklé úrazy na pracovišti odborného výcviku. Dané otázky zjišťují, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti podat první pomoc.
- čtvrtá skupina otázek 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků v předlékařské první pomoci.

Výsledky dotazníkového šetření oboru vzdělání Cukrářské práce

V daném oboru vzdělání se dotazníkového šetření zúčastnilo 73 budoucích cukrářů.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Z odpovědí na otázku číslo 3 vychází, že pro 55 (75 %) žáků bylo poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole na pracovišti odborného výcviku důležité, pro zbylých 18 (25 %) žáků toto poučení důležité nebylo. Odpovědi na otázku číslo 4 říkají, že většina žáků 70 (96 %) rozuměla podaným informacím v daném poučení, přičemž 3 žáci (4 %) těmito informacím nerozuměli. Z otázky číslo 5 vyplývá, že kurzu první pomoci se zúčastnilo 19 (26 %) žáků, ostatní žáci 54 (74 %) se takového kurzu nikdy nezúčastnili. Zkušenost s vlastním úrazem má 18 (25 %) žáků, nikdy se úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku nepříhoda 55 (75 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

Ve druhé skupině výsledků dotazníkového výzkumu autorka odděluje otázku číslo 6, kdy zjišťuje znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

V otázce měli žáci vypsát tři druhy úrazů, které jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku. Ze 73 (100 %) zúčastněných žáků umělo správně vypsát úrazy (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření) 38 (52 %) žáků. Ostatní, to je 35 (48 %) žáků, si myslí, že jim nehrozí žádný úraz na pracovišti odborného výcviku nebo jej neumí pojmenovat.

Závěr:

Tabulka č. 10: Otázka č. 6, Výskyt úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku

Odpověď	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	38 (52 %)	35 (48 %)

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 38 (52 %) žáků oboru vzdělání Cukrářské práce má znalosti o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se mohou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu si chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 69 (95 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (5 %) žáci a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 56 (77 %) žáků, nesprávně odpovědělo 17 (23 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 72 (99 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (1 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 50 (68 %) žáků a nesprávně odpovědělo 22 (32 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 70 (96 %) žáků. Nesprávně odpověděli 3 (4 %) žáci.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup žaka. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit popř. přivolat záchrannou službu) 68 (93 %) žáků, nesprávně odpovědělo 5 (7 %) žáků.

Závěr:

Tabulka č. 11: První pomoc v odborném výcviku, Cukrářské práce

První pomoc v o. v., Cukrářské práce	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	385 (88 %)	53 (12 %)

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 385 (88 %) získaných odpovědí žáků oboru Cukrářské práce na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správných.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (to tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev moha volně odtékat) 19 (26 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 54 (74 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 64 (81 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolilo 9 (12 %) žáků.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého v bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 63 (86 %) žáků, nesprávně odpovědělo 10 (14 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) na danou otázku zvolilo 72 (99 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (1 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahájíme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 70 (96 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (4 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 54 (74 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 19 (26 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 67 (92 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (8 %) žáků.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Závěr:

Tabulka č. 12: Kompletní výsledky dotazníkového šetření, Cukrářské práce

Odpovězeno	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
949 x (100 %)	794 (84 %)	155 (16 %)

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 794 (84 %) odpovědí žáků oboru Cukrářské práce na pokládané otázky v dotazníku byly správné.

3.3.3 Výsledky dotazníkového šetření oboru vzdělání Potravinářská výroba, Řeznické a uzenářské práce

V daném oboru vzdělání se dotazníkového šetření zúčastnilo 18 budoucích řezníků.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Z výzkumné otázky číslo 3 vychází, že pro 9 (50 %) žáků bylo poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole na pracovišti odborného výcviku důležité, pro zbylých 9 (50 %) žáků toto poučení důležité nebylo. Odpovědi na otázku číslo 4 říkají, že většina žáků 17 (94 %) rozuměla podaným informacím v daném poučení, přičemž 1 žák (6 %) tímto informacím nerozuměl. Z otázky číslo 5 vyplývá, že kurzu první pomoci se zúčastnili 3 (17 %) žáci, ostatní žáci 15 (83 %) se takového kurzu nikdy nezúčastnili. Zkušenost s vlastním úrazem má 5 (28 %) žáků, nikdy se úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku nepříhoda 13 (72 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

Ve druhé skupině výsledků dotazníkového výzkumu autorka odděluje otázku číslo 6, kdy zjišťuje znalosti žáků oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

V otázce měli žáci vypsát tři druhy úrazů, které jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku. Z 18 (100 %) zúčastněných žáků umělo správně vypsát úrazy (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření) 9 (50 %) žáků. Ostatní, to je 9 (50 %) žáků, si myslí, že jim nehrozí žádný úraz na pracovišti odborného výcviku nebo jej neumí pojmenovat.

Závěr:

Tabula č. 13: Otázka č. 6, Výskyt úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku

Odpověď	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	9 (50 %)	9 (50 %)

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 9 (50 %) žáků oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce má znalosti o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 12 (67 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (33 %) žáků a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 13 (72 %) žáků, nesprávně odpovědělo 5 (28 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 17 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 11 (61 %) žáků a nesprávně odpovědělo 7 (39 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 15 (83 %) žáků. Nesprávně odpověděli 3 (17 %) žáci.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup žáka. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit popř. přivolat záchrannou službu) 12 (67 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (33 %) žáků.

Závěr:

Tabulka č. 14: První pomoc v odborném výcviku, Řeznické a uzenářské práce

První pomoc v o. v.,	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
Řeznické a uzenářské práce	80 (74 %)	28 (26 %)

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 74 % získaných odpovědí v oboru řeznické a uzenářské práce na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správných.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 2 (11 %) žáci. Nesprávně odpovědělo 16 (89 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 15 (83 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolili 3 (17 %) žáci.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého ve stavu bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 12 (67 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (33 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 16 (89 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (11 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 13 (72 %) žáků, nesprávně odpovědělo 5 (28 %) žáků. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 11 (61 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 7 (39 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný

postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 13 (72 %) žáků, nesprávně odpovědělo 5 (28 %) žáků.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Závěr:

Tabulka č. 15: Výsledky žáků dotazníkového šetření oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce

Odpovězeno	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
234 x (100 %)	162 (69 %)	72 (31 %)

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 69 % odpovědí žáků oboru Řeznické a uzenářské práce bylo správných.

3.3.4 Porovnání výsledků dotazníkového šetření u tříletých oborů vzdělání, a to mezi prvními a třetími ročníky

V následující části výzkumu porovnává autorka práce kompletní znalosti žáků vybrané školy ohledně první pomoci mezi prvními a třetími ročníky.

Mezi tříleté obory vzdělání patří obory:

- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby. Školní vzdělávací program: Kuchařské práce.
- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby. Školní vzdělávací program: Obsluha ve stravovacích zařízeních.
- 29-51-E/01 Potravinářská výroba. Školní vzdělávací program: Cukrářské práce.
- 29-51-E/01 Potravinářská výroba. Školní vzdělávací program: Řeznické a uzenářské práce.

Výsledky dotazníkového šetření, Kuchařské práce, 1. ročník

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 39 budoucích kuchařů prvních ročníků.

Pro 25 (64 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 14 (36 %) žáků toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 39 (100 %) žáků, daným informacím nerozumělo 0 (0 %) žáků.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 13 (33 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 26 (67 %) žáků.

Úraz na ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 19 (49 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 20 (51 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

28 žáků (72 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 11 (28 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 30 (77 %) žáků, nesprávně odpovědělo 9 (23 %) žáků a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 30 (77 %) žáků, nesprávně odpovědělo 9 (23 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 37 (95 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (5 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 27 (69 %) žáků a nesprávně odpovědělo 12 (31 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 34 (87 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 5 (13 %) žáků.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup žáka. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit popř. přivolat záchrannou službu) 33 (85 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (15 %) žáků.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 191 (82 %) získaných odpovědí v oboru Kuchařské práce 1. ročníků na otázky o podávání první pomoci a jak si počínat při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku, bylo správně. Nesprávně bylo zodpovězeno 43 (18 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Kuchařské práce, 1. ročník, na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 9 (23 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 30 (77 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 33 (85 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolilo 6 (15 %) žáků.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 26 (67 %) žáků, nesprávně odpovědělo 13 (33 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se plechovkou měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 36 (92 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (8 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 32 (82 %) žáků, nesprávně odpovědělo 7 (18 %) žáků. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 32 (82 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 7 (18 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 36 (92 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (8 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 395 (78 %) odpovědí na pokládané otázky v dotazníku u oboru vzdělání Kuchařské práce, 1. ročník, bylo správných, nesprávných odpovědí bylo 112 (22 %).

Závěr:

Tabulka č. 16: Výsledky dotazníkového šetření oboru Kuchařské práce, 1. ročník

Kuchařské práce, 1. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	395 (78 %)	112 (22 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Kuchařské práce, 3. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 22 budoucích kuchařů třetího ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 11 (50 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 11 (50 %) žáků toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 21 (95 %) žáků, daným informacím nerozuměl 1 (5 %) žák.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 9 (41 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 13 (59 %) žáků.

Úraz na ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 11 (50 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 11 (50 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

18 žáků (82 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 4 (18 %) žáci neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 15 (68 %) žáků, nesprávně odpovědělo 7 (32 %) žáků a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 15 (68 %) žáků, nesprávně odpovědělo 7 (32 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 20 (91 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (9 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 15 (68 %) žáků a nesprávně odpovědělo 7 (32 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 21 (95 %) žáků. Nesprávně odpověděl 1 (5 %) žák.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup žáka. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 20 (91 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (9 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 106 (80 %) získaných odpovědí v oboru Kuchařské práce 3. ročníků na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo zodpovězeno na 26 (20 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 8 (36 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 14 (64 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo. (tzn., že úderem do zad) 14 (64 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolilo 8 (36 %) žáků.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého u bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 16 (73 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (27 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se plechovkou měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 21 (95 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (5 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 22 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 16 (73 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 6 (27 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 18 (82 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (18 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 221 (77 %) byly u oboru vzdělání Kuchařské práce, 3. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 65 (23 %).

Závěr:

Tabulka č. 17: Výsledky dotazníkového šetření oboru Kuchařské práce, 3. ročník

Kuchařské práce, 3. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	221 (77 %)	65 (23 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Obsluha ve stravovacích zařízeních, 1. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 12 žáků prvního ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 10 (83 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 2 (17 %) žáky toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 10 (83 %) žáků, daným informacím nerozuměli 2 (17 %) žáci.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnil 1 (8 %) žák, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 11 (92 %) žáků.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 4 (33 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 8 (67 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

6 žáků (75 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 3 (25 %) žáci neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 12 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 10 (83 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (17 %) žáci. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje úraz, poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 11 (92 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (8 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 12 (100 %) žáků a nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 12 (100 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 12 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 69 (96 %) získaných odpovědí v oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních, 1. ročníku, na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 3 (4 %) otázky.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 11 (92 %) žáků. Nesprávně odpověděl 1 (8 %) žák.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 11 (90 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolil 1 (8 %) žák.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 12 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se plechovkou měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 8 (67 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (33 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 10 (83 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (17 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 8 (67 %) žáků. Nesprávně odpověděli 4 (33 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po její přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 8 (67 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (33 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsané ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 141 (90 %) odpovědí byly u oboru vzdělání Obsluha ve stravovacích zařízeních, 1. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 15 (10 %).

Závěr:

Tabulka č. 18: Výsledky dotazníkového šetření oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních, 1. ročník

Obsluha ve stravovacích zařízeních, 1. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	141 (90 %)	15 (10 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Obsluha ve stravovacích zařízeních, 3. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnili 4 žáci třetího ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 3 (75 %) žáky bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité.

Pro 1 (25 %) žáka toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozuměli 4 (100 %) žáci, daným informacím nerozumělo 0 (0 %) žáků.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnili 2 (50 %) žáci, takového kurzu se nikdy nezúčastnili 2 (50 %) žáci.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se nikomu nepříhodil.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

4 žáci (100 %) se orientují v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 0 (0 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se mohou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpověděli (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 2 (50 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (50 %) žáci a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 2 (50 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (50 %) žáci. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpověděli (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 2 (75 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (25 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 3 (75 %) žáci a nesprávně odpověděl 1 (25 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 4 (100 %) žáci. Nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

V otázce číslo 20 měli žáci popsáný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 4 (100 %) žáci, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 18 (75 %) získaných odpovědí v oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních 3. ročníků na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo zodpovězeno na 6 (25 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 0 (0 %) žáků. Nesprávně odpověděli 4 (100 %) žáci.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolili (tzn., že úderem do zad) 2 (50 %) žáci, nesprávnou odpověď zvolili 2 (50 %) žáci.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 3 (75 %) žáci, nesprávně odpověděl 1 (25 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolili (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 4 (100 %) žáci, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpověděli (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 4 (100 %) žáci, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 3 (75 %) žáci. Nesprávně odpověděl 1 (25 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 4 (100 %) žáci, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsané ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 38 (73 %) odpovědí bylo u oboru vzdělání Obsluha ve stravovacích zařízeních, 3. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 14 (27 %).

Závěr:

Tabulka č. 19: Výsledky dotazníkového šetření oboru Obsluha ve stravovacích zařízeních, 3. ročník

Obsluha ve stravovacích zařízeních, 3. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	38 (73 %)	14 (27 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Cukrářské práce, 1. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 31 žáků prvního ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 27 (87 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 4 (13 %) žáky toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 29 (94 %) žáků, daným informacím nerozuměli 2 (6 %) žáci.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 6 (19 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 25 (81 %) žáků.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 3 (10 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepříhodoval 28 (90 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

17 žáků (55 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 14 (45 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 28 (90 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (10 %) žáci a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9. měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 23 (74 %) žáků, nesprávně odpovědělo 8 (26 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 30 (97 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (3 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 22 (71 %) žáků a nesprávně odpovědělo 9 (29 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 31 (100 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

V otázce číslo 20 měli žáci popsaný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 27 (87 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (0 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 161 (87 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Cukrářské práce 1. ročníků na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 25 (13 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí při podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 9 (29 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 22 (71 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 26 (84 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolilo 5 (16 %) žáků.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 26 (84 %) žáků, nesprávně odpovědělo 5 (16 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 30 (97 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (3 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 30 (97 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (3 %) žák. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď na otázku číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 26 (84 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 5 (16 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 28 (90 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (10 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsané ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 336 (83 %) odpovědí byly u oboru vzdělání Cukrářské práce, 1. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 67 (17 %).

Závěr:

Tabulka č. 20: Výsledky dotazníkového šetření oboru Cukrářské práce, 1. ročník

Cukrářské práce, 1. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	336 (83 %)	67 (17 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Cukrářské práce, 3. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 18 žáků třetího ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 9 (50 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 9 (50 %) žáků toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 18 (100 %) žáků, daným informacím nerozumělo 0 (0 %) žáků.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 8 (44 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 10 (56 %) žáků.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 5 (28 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 13 (72 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

9 žáků (50 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 9 (50 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 17 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 12 (67 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (33 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 18 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 11 (61 %) žáků a nesprávně odpovědělo 7 (39 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 17 (94 %) žáků. Nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák.

V otázce číslo 20 měli žáci popsaný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 15 (83 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (17 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 92 (85 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Cukrářské práce, 3. ročníků, na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 16 (15 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 6 (33 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 12 (67 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 15 (83 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolili 3 (17 %) žáci.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 17 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 18 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 16 (89 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (11 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 9 (50 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 9 (50 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 15 (83 %) žáků, nesprávně odpověděli 3 (17 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 188 (80 %) odpovědí v dotazníkovém šetření byly u oboru vzdělání Cukrářské práce, 3. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 46 (20 %).

Závěr:

Tabulka č. 21: Výsledky dotazníkového šetření oboru Cukrářské práce, 3. ročník

Cukrářské práce, 3. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	188 (80 %)	46 (20 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Řeznické a uzenářské práce, 1. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 6 žáků prvního ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 4 (67 %) žáky bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité.

Pro 2 (33 %) žáky toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 6 (100 %) žáků, daným informacím nerozumělo 0 (0 %) žáků.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnil 1 (17 %) žák, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 5 (83 %) žáků.

Úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se nikomu nepříhodil.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

4 žáci (67 %) se orientují v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 2 (33 %) žáci neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se mohou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 6 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 5 (83 %) žáků a nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 5 (83 %) žáků. Nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák.

V otázce číslo 20 měli žáci popsaný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 4 (67 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (33 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 30 (83 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce 1. ročníků na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 6 (17 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku uměl správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 1 (17 %) žák. Nesprávně odpovědělo 5 (83 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 5 (83 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolil 1 (17 %) žák.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 3 (50 %) žáci, nesprávně odpověděli 3 (50 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpověděli (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 3 (50 %) žáci, nesprávně odpověděli 3 (50 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 3 (50 %) žáci. Nesprávně odpověděli 3 (50 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 4 (67 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (33 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsané ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 54 (69 %) odpovědi byly u oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce, 1. ročník, správné, nesprávných odpovědí bylo 24 (31 %).

Závěr:

Tabulka č. 22: Výsledky dotazníkového šetření oboru Řeznické a uzenářské práce, 1. ročník

Řeznické a uzenářské práce, 1. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	54 (69 %)	24 (31 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Řeznické a uzenářské práce, 3. ročník

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 6 žáků třetího ročníku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 2 (33 %) žáky bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 4 (67 %) žáky toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 5 (83 %) žáků, daným informacím nerozuměl 1 (17 %) žák.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnil 1 (17 %) žák, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 5 (83 %) žáků.

Úraz na ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 5 (83 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 1 (17 %) žákovi.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

4 žáci (67 %) se orientují v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 2 (33 %) žáci neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 4 (67 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (33 %) žáci. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 6 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 3 (50 %) žáci a nesprávně odpověděli 3 (50 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 6 (100 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků.

V otázce číslo 20 měli žáci popsáný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 29 (81 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce, 3. ročníků, na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 7 (19 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 0 (0 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 6 (100 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 5 (83 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolil 1 (17 %) žák.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 6 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 6 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 5 (83 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (17 %) žák. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpověděli (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 4 (67 %) žáci. Nesprávně odpověděli 2 (33 %) žáci. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po její přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 4 (67 %) žáci, nesprávně odpověděli 2 (33 %) žáci.

Výsledky otázek číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20 jsou popsány ve výsledcích dotazníkového šetření skupiny číslo 3 a dále jsou zahrnuty ve výsledcích daného dotazníkového šetření.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 59 (76 %) odpovědí bylo u oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce, 3. ročník, správných, nesprávných odpovědí bylo 19 (24 %).

Závěr:

Tabulka č. 23: Výsledky dotazníkového šetření oboru Řeznické a uzenářské práce, 3. ročník

Řeznické a uzenářské práce, 3. ročník	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	59 (76 %)	19 (24 %)

3.3.5 Vyhodnocení výsledků u dvouletých oborů vzdělání Pekařské práce a Studená kuchyně

Dále autorka porovnává výsledky dotazníkového šetření v otázkách číslo 8-20, které zjišťují znalosti žáků v poskytování první pomoci u dvouletých oborů vzdělání, tedy oboru Pekařské práce a oboru Studená kuchyně.

Výsledky dotazníkového šetření, Pekařské práce

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 22 budoucích pekařů všech ročníků.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 10 (45 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité.

Pro 12 (55 %) žáků toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 21 (95 %) žáků, daným informacím nerozuměl 1 (5 %) žák.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 6 (27 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnilo 16 (73 %) žáků.

Úraz na ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 2 (9 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 20 (91 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

7 žáků (32 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 15 (68 %) žáků neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 22 (100 %) žáků, nesprávně odpovědělo 0 (0 %) žáků a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 15 (68 %) žáků, nesprávně odpovědělo 7 (32 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 20 (91 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (9 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 17 (77 %) žáků a nesprávně odpovědělo 5 (23 %) žáků. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 18 (82 %) žáků. Nesprávně odpověděli 4 (18 %) žáci.

V otázce číslo 20 měli žáci popsany příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 18 (82 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (18 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 110 (83 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Pekařské práce, na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 22 (17 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 5 (23 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 17 (77 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 19 (86 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolili 3 (14 %) žáci.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 16 (73 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (27 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 21 (95 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (5 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 20 (91 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (9 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 15 (68 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 7 (32 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 18 (82 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (18 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 224 (78 %) odpovědí bylo u oboru vzdělání Pekařské práce správných, nesprávných odpovědí bylo 62 (22 %).

Závěr:

Tabulka č. 24. Kompletní znalosti v oblasti podávání první pomoci, Pekařské práce

Počet odpovědí	Správná odpověď	Nesprávná odpověď
286 x (100 %)	224 (78 %)	62 (22 %)

Výsledky dotazníkového šetření, Studená kuchyně

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 17 budoucích kuchařů oboru studené kuchyně všech ročníků.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 1:

Pro 15 (88 %) žáků bylo školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole důležité. Pro 2 (12 %) žáky toto školení důležité nebylo.

Všem podaným informacím v průběhu tohoto školení rozumělo 15 (88 %) žáků, daným informacím nerozuměli 2 (12 %) žáci.

Kurzu první pomoci i mimo školu se v minulosti zúčastnilo 16 (94 %) žáků, takového kurzu se nikdy nezúčastnil 1 (6 %) žák.

Úraz na ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku se přihodil 6 (35 %) žákům, žádný úraz se ve škole ani na pracovišti odborného výcviku nepřihodil 11 (65 %) žákům.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 2:

13 žáků (76 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech jak ve škole, tak na pracovišti odborného výcviku (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření). 4 (24 %) žáci neví, jaké úrazy jim hrozí ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 3:

V třetí skupině autorka odděluje otázky číslo 8, 9, 10, 11, 14, 20, ve kterých jsou popsány možné vzniklé úrazy, které se můžou vyskytnout na pracovišti odborného výcviku, čímž zjišťuje, zda žáci umí v případě výskytu úrazu na pracovišti odborného výcviku podat první pomoc.

Na otázku číslo 8: První pomoc při popáleninách podáme tak, že..., měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř možných odpovědí. Ze všech zúčastněných žáků správně odpovědělo (tzn., že popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme) 16 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák a možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 9 měli žáci správně zvolit jednu ze čtyř odpovědí, kdy se jednalo o poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu) 11 (65 %) žáků, nesprávně odpovědělo 6 (35 %) žáků. Možnosti jiné odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 10, která popisuje poranění žíly v předloktí, správně odpovědělo (tzn., že tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu) 16 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 11 měli žáci správně zvolit odpověď v případě, že si někdo vyrazí zub. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotnického zařízení) 13 (76 %) žáků a nesprávně odpověděli 4 (24 %) žáci. Jinou možnost odpovědi nevyužil žádný žák.

V otázce číslo 14 měli žáci správně zvolit telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolili č. 155) 14 (82 %) žáků. Nesprávně odpověděli 3 (18 %) žáci.

V otázce číslo 20 měli žáci popsaný příběh, kdy se následně měli rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne. V případě zvolení odpovědi Ne měl žák popsat správný postup jednání. Na danou otázku umělo správně odpovědět (tzn., že zvolil odpověď Ne a popsal správně událost následovně: Přihodil se mi úraz, který neprodleně nahlásím učiteli odborného výcviku nebo nejbližšímu spolupracujícímu. Popáleninu je třeba dle závažnosti ošetřit, popř. přivolat záchrannou službu) 13 (76 %) žáků, nesprávně odpověděli 4 (24 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 83 (81 %) získaných odpovědí v oboru vzdělání Studená kuchyně, na otázky ohledně podávání první pomoci při výskytu úrazů na pracovišti odborného výcviku bylo správně. Nesprávně bylo odpověděno na 19 (19 %) otázek.

➤ Výsledky dotazníkového šetření skupiny číslo 4:

Čtvrtá skupina otázek číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 zjišťuje kompletní znalosti žáků oboru vzdělání Cukrářské práce na vybrané škole v předlékařské první pomoci.

Na otázku číslo 12 měli žáci správně zaškrtnout jednu ze čtyř zvolených odpovědí u podávání první pomoci při krvácení z nosu. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat) 3 (18 %) žáci. Nesprávně odpovědělo 14 (82 %) žáků.

V otázce číslo 13 měli žáci správně odpovědět v případě, že se někdo při obědě dusí jídlem. Správnou odpověď zvolilo (tzn., že úderem do zad) 16 (94 %) žáků, nesprávnou odpověď zvolil 1 (6 %) žák.

V otázce číslo 15 měli žáci vybrat správnou odpověď, a to které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého při bezvědomí. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že uvedli dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost) 16 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Správný postup v případě lehkého říznutí se o plechovku měli žáci zvolit v otázce číslo 16. Ze tří možných odpovědí správnou odpověď na danou otázku zvolilo (tzn., že ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti) 16 (94 %) žáků, nesprávně odpověděl 1 (6 %) žák. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

V otázce číslo 17 měli žáci vybrat správnou odpověď ze tří zvolených možností, a to kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci. Na tuto otázku správně odpovědělo (tzn., že je v bezvědomí a nedýchá) 15 (88 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (12 %) žáci. U žádného žáka nebyla jiná možnost odpovědi využita.

Zda je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná, měli žáci správně zvolit odpověď v otázce číslo 18. Na danou otázku správně odpovědělo (tzn., že ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku) 12 (71 %) žáků. Nesprávně odpovědělo 5 (29 %) žáků. Žádný žák nevyužil možnosti jiné odpovědi.

Otázka číslo 19 obsahovala popsanou situaci, kdy se měl žák po její přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsaný v situaci, zvolený správně, popřípadě popsat správný postup. Na danou otázku uměli správně odpovědět (tzn., že zvolili odpověď Ano a doplnili odpověď o možnost ještě požádat jiného spolužáka o pomoc, třeba tím, že dojde pro učitele) 15 (88 %) žáků, nesprávně odpověděli 2 (12 %) žáci.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 176 (80 %) odpovědí bylo u oboru vzdělání Studená kuchyně správných, nesprávných odpovědí bylo 45 (20 %).

Závěr:

Tabulka č. 25. Kompletní znalosti v oblasti podávání první pomoci, Studená kuchyně

Počet odpovědí	Správná odpověď	Nesprávná odpověď
221 x (100 %)	176 (80 %)	45 (20 %)

3.4 Diskuze k výsledkům dotazníkového šetření

Následná diskuze vychází z porovnání stanovených předpokladů s výsledky výzkumného šetření.

Hlavním cílem empirické části diplomové práce bylo zjistit úroveň znalosti žáků v oblasti předlékařské první pomoci na vybrané škole.

Dílčí cíl 1: Zjistit znalosti žáků v oblasti první pomoci u všech vzdělávacích oborů na vybrané škole.

Předpokladem č. 1. bylo, že žáci na vybrané škole ve znalostech předlékařské první pomoci budou umět v dotazníkovém šetření správně odpovědět minimálně na 50 % otázek.

Tento předpoklad byl ověřen v otázkách 8-20 dotazníkového šetření.

Tabulka č. 26: Otázky z dotazníkového šetření 8-20

Otázka z dotazníkového šetření	Počet správných odpovědí	Počet nesprávných odpovědí
První pomoc při popáleninách podáme tak, že:	206 (86 %)	33 (14 %)
Poskytnutí první pomoci při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce	177 (74 %)	62 (26 %)
Postup u poranění žíly v předloktí	223 (93 %)	16 (7 %)
Správný postup první pomoci v případě, že si někdo vyrazí zub	171 (72 %)	68 (28 %)
Způsob podávání první pomoci při krvácení z nosu	66 (28 %)	173 (72 %)
Správná pomoc, když se člověk při obědě dusí jídlem	204 (85 %)	35 (15 %)
Telefonní číslo Zdravotnické záchranné služby	217 (91 %)	22 (9 %)
Které základní životní funkce kontrolujeme u postiženého ve stavu bezvědomí	192 (80 %)	47 (20 %)
Správný postup v případě lehkého říznutí o plechovku	224 (94 %)	15 (6 %)
Kdy zahajujeme u postiženého člověka resuscitaci	216 (90 %)	23 (10 %)
Je resuscitace u dítěte a dospělého člověka odlišná?	178 (74 %)	61 (26 %)
Popsaná situace, kdy se měl žák po jejím přečtení rozhodnout, zda byl postup první pomoci, popsany v situaci, zvolený správně	213 (89 %)	26 (11 %)
Popsaný příběh, kdy se následně měl žák rozhodnout, zda byl jeho závěr správný, nebo ne	211 (88 %)	28 (12 %)

Závěr:

Tabulka č. 27: Kompletní výsledky dotazníkového šetření žáků vybrané školy

Všechny obory a ročníky	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	2498 (80 %)	609 (20 %)

Dílčí cíl č. 1 a výzkumná otázka byla ověřena. Předpoklad č. 1 byl potvrzen. Žáci přichází na vybranou školu již s informacemi ohledně předlékařské první pomoci ze základních škol. Společně s pravidelným poučováním ohledně bezpečnosti práce na vybrané škole si žáci již získané znalosti upevňují a zároveň i doplňují, což také kladně působilo na výsledky dotazníkového šetření.

Dílčí cíl č. 2: Porovnat znalosti žáků mezi vzdělávacími obory na vybrané škole.

Předpokladem č. 2 bylo, že mezi obory vzdělání budou mít vyšší znalosti o problematice předlékařské první pomoci žáci oboru vzdělání Cukrářské práce a nižší znalosti budou mít žáci oboru vzdělání Řeznické a uzenářské práce.

Znalosti byly porovnávány mezi obory Cukrářské práce a Řeznické a uzenářské práce.

Žáci byli porovnáváni v odpovědích na otázky č 8-20.

Závěr:

Tabulka č. 28: Porovnání oboru Cukrářské práce s oborem Řeznické a uzenářské práce

Obor vzdělání	Počet správných odpovědí na otázky v dotazníku	Počet nesprávných odpovědí na otázky v dotazníku
Cukrářské práce	794 (84 %)	155 (16 %)
Řeznické a uzenářské práce	162 (69 %)	72 (31 %)

Dílčí cíl č. 2 a výzkumná otázka byla ověřena. Předpoklad č. 2 byl potvrzen. Na potvrzení předpokladu může mít vliv také skutečnost, že v oboru Cukrářské práce je více dívek, které dané téma hlouběji zajímá, naopak v oboru Řeznické a uzenářské práce jsou žáci převážně mužského pohlaví, které dané téma nijak neoslovuje.

Dílčí cíle číslo 3: Porovnat znalosti žáků v oblasti první pomoci prvních a třetích ročníků u tříletých oborů.

Předpokladem č. 3 bylo, že žáci třetích ročníků u tříletých oborů vzdělání budou mít o minimálně 20 % vyšší znalosti v oblasti první pomoci než žáci prvních ročníků, vzhledem k delší praxi v oboru.

U daných oborů porovnávám kompletní výsledky všech ročníků u otázek zjišťujících znalosti v oblasti první pomoci, tj. 8-20. Jedná se o obory vzdělání Kuchařské práce, Cukrářské práce, Obsluha ve stravovacích zařízeních a u oboru Řeznické a uzenářské práce.

Závěr:

Tabulka č. 29: Rozdíly mezi prvními a třetími ročníky u tříletých oborů vzdělání

Obor vzdělání	Počet správných odpovědí 1. r.	Počet správných odpovědí 3. r.
Kuchařské práce	395 (78 %)	221 (77 %)
Obsluha ve stravovacích zařízeních	141 (90 %)	38 (73 %)
Cukrářské práce	336 (83 %)	188 (80 %)
Řeznické a uzenářské práce	54 (69 %)	59 (76 %)

Dílčí cíl č. 3 a výzkumná otázka byla ověřená. Předpoklad č. 3 nebyl potvrzen. Autorka očekávala, že žáci vyšších ročníků budou mít již více zkušeností, a to se odrazí také ve větších znalostech v oblasti první pomoci.

Dílčí cíl č. 4: Porovnat znalosti žáků mezi dvouletými a tříletými obory vzdělání.

Předpokladem č. 4 bylo, že mezi dvouletými a tříletými obory bude minimálně 10 % rozdíl ve znalostech v oblasti první pomoci ve prospěch tříletých oborů vzdělání.

U všech oborů vzdělání byly porovnávány odpovědi na otázky číslo 8-20.

Tabulka č. 30. Kompletní znalosti v oblasti podávání první pomoci u dvouletých oborů

Obor vzdělání	Správná odpověď	Nesprávná odpověď
Pekařské práce	224 (78 %)	62 (22 %)
Studená kuchyně	176 (80 %)	45 (20 %)
Celkem	400 (79 %)	107 (21 %)

Tabulka č. 31: Výsledky vzdělávání tříletých oborů

Tříleté obory vzdělání	Počet správných odpovědí všech ročníků	Počet nesprávných odpovědí všech ročníků
Kuchařské práce	860 (79 %)	232 (21 %)
Obsluha ve stravovacích zařízeních	282 (87 %)	43 (13 %)
Cukrářské práce	794 (84 %)	155 (16 %)
Řeznické a uzenářské práce	162 (69 %)	72 (31 %)
Celkem	2098 (81 %)	502 (19 %)

Dílčí cíl č. 4 a výzkumná otázka byla ověřená. Předpoklad č. 4 nebyl potvrzen. Na nepotvrzení daného předpokladu mohla mít vliv skutečnost, že žáci dvouletých oborů na vybrané škole se ve skutečnosti již vzdělávají ve svém druhém oboru. Jejich první obor byl tříletý obor vzdělání na stávající škole, a tudíž mají více zkušeností z praktické výuky.

Dílčí cíl č. 5: Zjistit orientaci žáků o výskytu možných úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

Předpoklad č. 5 bylo, že znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku budou maximálně 50 %.

V dotazníkovém šetření měli žáci všech ročníků a oborů vzdělání v otázce č. 6 vypsat tři druhy úrazů, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku nebo ve škole. Z 239 (100 %) zúčastněných žáků umělo správně vypsat úrazy (tzn., že vypsali alespoň tři úrazy, které jim hrozí ve škole, jako třeba uklouznutí, naražení ruky, pád ze schodů, a tři úrazy, které jim hrozí na pracovišti odborného výcviku, jako např. říznutí, popálení, opaření) 150 (63 %) žáků. Ostatní, to je 89 (37 %) žáků, si myslí, že jim nehrozí žádný úraz na pracovišti odborného výcviku nebo jej neumí pojmenovat.

Závěr:

Tabulka č. 32. Kompletní znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku

Všechny obory vzdělání, všechny ročníky	Celkem správné odpovědi	Celkem nesprávné odpovědi
	150 (63 %)	89 (37 %)

Dílčí cíl č. 5 a výzkumná otázka byla ověřená. Předpoklad č. 5 nebyl potvrzen. Žáci jsou na začátku každého nového školního roku opakovaně proškolení v oblasti BOZP, v rámci kterého jsou informováni o možných vzniklých úrazech, což znalosti žáků o možném druhu výskytu úrazů ve škole a na pracovišti odborného výcviku zvyšuje. Na počet správných odpovědí mohlo mít vliv také to, že dotazník byl předložen žákům krátce po poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

3.5 Závěr dotazníkového šetření

Úroveň vědomostí v oblasti poskytování laické první pomoci na vybrané škole není nízká. Autorka přiznává, že žáci v průběhu vyplňování dotazníků nebyli moc nadšeni, a u některých se ji dokonce zdálo, že si dotazník ani nepřečtli. To, že nebyl ani jeden dotazník, který by tomu nasvědčoval, autorku příjemně překvapilo.

Výzkumným dotazníkem se potvrdilo, že 80 % žáků vybrané školy umí správně podat první pomoc. Mezi obory vzdělání a mezi prvními a třetími ročníky je minimální rozdíl ve znalostech poskytování první pomoci. Minimální rozdíl ve znalostech poskytování první pomoci je také mezi dvouletými a tříletými obory vzdělání. Větší část žáků (63 %) se orientuje v možných vzniklých úrazech ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

Dotazníkové šetření poukázalo na to, že žáci by se měli více zabývat v průběhu vyučování, jak v teoretické, tak i v praktické části výuky, možnými vzniklými úrazy. V rámci předcházení rizikům a prevence úrazů by měli být žáci o možných vzniklých úrazech více

informování a měli by mít možnost si vyzkoušet podávání předlékařské první pomoci u nejčastějších vzniklých úrazů na vybrané škole tak, aby v případě potřeby nebyli situací zaskočeni, ale uměli na vzniklou situaci správně zareagovat.

V některých vyplněných dotaznících byly často opakované stejné chyby, což nasvědčuje uvěřeným mýtům a určitým předsudkům žáků. Autorku práce překvapila také skutečnost, že se neobjevily větší rozdíly ve znalostech podávání první pomoci mezi prvními a třetími ročníky. Z daných důvodů dále autorka vypracovává didaktické doporučení pro vybranou školu k zlepšení výsledků žáků v podávání předlékařské první pomoci, v odstranění mýtů a předsudků, jakož i k lepší orientaci žáků v možných vzniklých úrazech ve škole a na pracovišti odborného výcviku.

3.6 Doporučení pro praxi

Na základě analýzy Školního vzdělávacího programu vybrané školy a vyhodnocení dotazníku je dále v diplomové práci popsáno doporučení pro vybranou školu.

3.6.1 Analýza ŠVP vybrané školy

Pro aktuální naplnění klíčových a postojových kompetencí žáka na vybrané škole autorka doporučuje změnu Školního vzdělávacího programu pro všechny obory vzdělání, a to minimálně v předmětu občanská výchova, tělesná výchova a odborný výcvik.

Občanská výchova

Občanská výchova uvádí, že naplňuje klíčové kompetence v oblastech:

- ✓ Kompetence k učení
- ✓ Kompetence k řešení problému
- ✓ Komunikativní kompetence
- ✓ Personální a sociální kompetence
- ✓ Občanské kompetence a kulturní povědomí
- ✓ Kompetence k pracovnímu uplatnění
- ✓ Kompetence využívat prostředky IKT (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Učivo daného předmětu zahrnuje tematické celky zařazené u dvouletých a tříletých oborů do:

1. ročníku

- Česká republika
- člověk v lidském společenství
- člověk jako občan (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

2. ročníku

- člověk a právo
- člověk a hospodářství
- Evropa a svět (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

V rozpisu učiva ve 2. a 3. ročníku se aktuálně neuvádějí pravidla podávání první pomoci. Škola by je měla zařadit do učiva: člověk v lidské společnosti nebo člověk jako občan. V daném učivu je probírané téma jako: společnost a společenské skupiny, odpovědnost a vztah k lidem, sociální nerovnost a chudoba, funkce médií, lidská práva, politika apod. Ve výsledcích vzdělávání není zmínka o podávání první pomoci, což může mít vliv na plnění některých kompetencí žáků.

Zvládnutí podání první pomoci sobě a ostatním jako výsledek vzdělávání se uvádí v předmětu tělesná výchova.

Tělesná výchova

Tělesná výchova uvádí, že naplňuje klíčové kompetence v oblastech:

- ✓ Kompetence k učení
- ✓ Kompetence k řešení problémů
- ✓ Personální a sociální kompetence
- ✓ Matematické kompetence (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Učivo daného předmětu zahrnuje tematické celky zařazené u dvouletých a tříletých oborů do:

1. ročníku:

- Zdravý životní styl
- Bezpečí člověka
- Kvalita mezilidských vztahů
- Zdravotní tělesná výchova (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

2. ročníku:

- Zdravý životní styl
- Bezpečí člověka
- Kvalita mezilidských vztahů
- Zdravotní tělesná výchova (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

3. ročníku:

- Zdravý životní styl
- Bezpečnost člověka
- Kvalita mezilidských vztahů

- Zdravotní tělesná výchova (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Ve všech ročnících, v rámci učiva Bezpečnost člověka, se v dané době udává jako výsledek vzdělávání, že žák poskytuje první pomoc sobě i jiným. V takovém případě by ŠVP měl být v předmětu tělesná výchova doplněn o naplňování komunikativních kompetencí, jako je to v předmětu odborný výcvik.

Odborný výcvik

Odborný výcvik uvádí, že naplňuje klíčové kompetence v oblastech:

- ✓ Kompetence k učení
- ✓ Kompetence k řešení problémů
- ✓ Komunikativní kompetence
- ✓ Personální a sociální kompetence
- ✓ Občanské kompetence a kulturní povědomí
- ✓ Matematické kompetence
- ✓ Kompetence k pracovnímu uplatnění
- ✓ Kompetence využívat prostředky IKT (*ŠVP, OU a PrŠ Chabařovická*)

Učivo daného předmětu aktuálně zahrnuje tematické celky rozdělené dle ročníků a oboru vzdělání. Obsahuje technologické postupy specifické pro daný gastronomický obor. Na začátku každého ročníku jsou žáci školeni v rámci BOZP, kde výsledkem vzdělávání je to, že žák dodržuje zásady osobní a provozní hygieny, zná zásady bezpečnosti při práci v provozu. V rámci naplnění všech kompetencí žáka by toto učivo mělo být doplněno o poskytování první pomoci. Žáci by se měli dozvědět o nejčastějších možných vzniklých úrazech v jejich oboru vzdělání a měli by mít možnost nacvičit si podávání první pomoci u daných úrazů.

3.6.2 Doporučení pro vybranou školu

Na základě výsledků empirické části diplomové práce v následující části autorka navrhuje doporučení pro vybranou školu.

Pro správné naplňování klíčových a postojových kompetencí žáků vybrané školy autorka doporučuje:

- zařadit do předmětu občanská výchova učivo podávání první pomoci
- do předmětu tělesná výchova zařadit praktický nácvik podávání první pomoci
- v rámci odborného výcviku doporučuje učitelům, na základě knihy úrazů, zorientovat se v nejčastějších vzniklých úrazech dle oboru vzdělání a následně žáky o těchto

úrazech informovat. Na začátku každého školního roku v rámci BOZP umožnit žákům praktický nácvik první pomoci u nejčastějších vzniklých úrazů.

- nákup školy základních didaktických pomůcek pro výuku první pomoci a využití těchto pomůcek v daných předmětech a proškolení pedagogických pracovníků, kteří budou tyto pomůcky ve vyučování používat
- orientace pedagogických pracovníků a žáků v aktuálním doporučení ohledně podávání první pomoci
- propagace tématu první pomoci prostřednictvím plakátů nebo obrazů rozmístěných na chodbě nebo v učebnách školy

Na základě vyhodnocení výzkumného dotazníku a následné analýzy ŠVP vybrané školy v následující části autorka navrhuje příklad jedné vyučovací hodiny.

Návrh vyučovací hodiny

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Počet žáků: 10

Věku žáků: 15-19 let

Potřebné pomůcky: figurína pro nácvik resuscitace, lékárnička, dezinfekční roztok, jednorázové rukavice, grafické schéma pro resuscitaci

Místnost: Zdravotnická místnost

Učivo: První pomoc

Téma: Správné podávání první pomoci

Obsah: Resuscitace

Cíl: Žák rozlišuje správné a nesprávné podávání první pomoci

Forma: Skupinová

Metoda: Monolog, diskuze, dialog

Naplnění klíčových kompetencí:

- žák ovládá poskytování první pomoci
- pocítuje odpovědnost za své zdraví a zdraví jiných

Organizace a průběh vyučovací hodiny

Zahájení (5 min.): Úvod hodiny – oznámení tématu a průběhu vyučovací hodiny s cílem motivace.

Výklad (10 min.): Učitel vysvětlí pojem resuscitace, popíše podávání první pomoci a vysvětlí důvody na sebe navazujících kroků v průběhu podávání první pomoci, upozorňuje žáky na možné chyby při podávání první pomoci a jejich důsledky.

Demonstrace (5 min.): Učitel předvádí před žáky způsob podávání první pomoci prostřednictvím předem připravených učebních pomůcek.

Nácvik žáků (10 min.): Žáci si postupně vyzkouší podávání první pomoci při náhlé zástavě dýchání.

Práce s chybou (10 min.): Učitel vysvětlí žákům chyby, které dělají v průběhu podávání první pomoci, a popíše jim důsledky chyby na následnou rekonvalescenci postiženého. Žáci, kteří chyby dělali, si znovu první pomoc vyzkoušejí.

Závěr (5 min.): Zopakování průběhu hodiny, obeznámení se s tématem příští vyučovací hodiny.

4 Závěr

Cílem diplomové práce bylo věnovat se problematice úrazovosti a na vzorku žáků vybrané školy zjistit, do jaké míry je tato škola i předchozí vzdělávací instituce připravují na poskytnutí předlékařské první pomoci při úrazech a zdravotních nesnázích.

V teoretické části diplomové práce jsou popsány obecné podmínky pro přijetí ke studiu na střední škole a také způsob ukončování vzdělávání na střední škole. Dále jsou uvedeny specifikované podmínky, za nichž se žáci mohou na vybrané škole vzdělávat, je konkretizováno vzdělávání na vybrané škole. Práce obsahuje popis vzdělávacích oborů a plnění klíčových kompetencí žáků vybrané školy. Podrobněji je popisována teoretická i praktická složka výuky a jsou uvedeny nejčastěji se vyskytující úrazy nebo nehody jak ve škole, tak na pracovištích odborného výcviku. Všude je doporučen postup podávání první pomoci. Závěr teoretické části diplomové práce se obírá legislativou týkající se ochrany zdraví, bezpečnosti a prevence ve školství.

Empirická část práce podrobně popisuje, jak byl prováděn výzkum, jaké byly předpoklady a co z těchto předpokladů se potvrdilo. Cíl se podařilo splnit. Pomocí výzkumného dotazníku bylo zjištěno, že 80 % žáků vybrané školy na dotazované otázky ve výzkumu odpovědělo správně. 150 (63 %) žáků z 239 (100 %) žáků se orientuje v úrazech, ke kterým může dojít ve škole a na pracovišti odborného výcviku. Podrobněji je výzkum popsán v diskusi k výsledkům dotazníkového šetření. Autorka práce stanovila 5 dílčích cílů a výzkumných otázek, které se podařilo zjistit. Z předpokladů se podařilo potvrdit 2 z 5.

Autorka v závěru práce shledává, že ve ŠVP dané školy jsou mezery, které je třeba vyplnit, a tím problematiku poskytování první pomoci zdůraznit. Napomoci mají mezipředmětové vztahy. Součástí práce je i výzva pro učitele a příklad vyučovací hodiny této učební látky.

5 Seznam použitých zdrojů

1. Bernatová, Eva. *Příručka první pomoci pro celou rodinu*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. 2014. 128 s. ISBN: 978-80-204-3396-1.
2. Fišer, Slavomil., Škoda Jiří. *Speciální pedagogika*, 1. vyd. Praha: Triton. 2008. 205 s. ISBN: 978-80-7387-014-0.
3. Hanušová, Jaroslava. *Krizové intervenční minimum pro pedagogické pracovníky: ochrana zdraví a první pomoc*. 1. vyd. Praha: PedF UK. 2014. 72 s. ISBN 978-80-7290-782-3.
4. Hanušová, Jaroslava. *Zásady předlékařské první pomoci*. 1. vyd. Praha: PedF UK. 2014. 76 s. ISBN 978-80-7290-647-5.
5. Jezberová, Romana a kol. *Závěrečná zkouška podle jednotného zadání ve škole, Školní rok 2014/2015*. 2015. Národní ústav pro vzdělávání. Praha. [online] [cit.2015-14-06] Dostupné z http://www.nuv.cz/uploads/NZZ2/publikace/pokyny_pro_skoly15.pdf
6. Kolektiv autorů. *Základy první pomoci*, 1. vyd. Praha: Český červený kříž, 2015. 75 s. ISBN: 978-80-87729-10-6.
7. Marádová, Eva. *Ochrana dětí v každodenní práci školy*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007. 21 s. ISBN 978-80-86991-33-7.
8. MŠMT. *Národní akční plán prevence dětských úrazů na léta 2007-2017*. [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/9652?highlightWords=8019%2F2006>
9. OU a PrŠ Chabařovická. *Přijímací řízení*. [online] [cit.2015-09-06] Dostupné z <http://www.ouchabarovicka.cz/index.php?p4=prijimacirizeni>
10. Romaněnko, Jan. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školské praxi*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2006. 316 s. ISBN 80-903817-0-7.
11. Romaněnko, Jan., Skácelík Pavel a kol. *Legislativa BOZP ve školství*. 1. vyd. Praha: Soudy, 2008. 403 s. ISBN 978-80-86846-26-2.
12. Slowík, Josef. *Speciální pedagogika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 100 s. ISBN 978-80-247-1733-3.
13. *Školní vzdělávací program, OU a PrŠ Chabařovická*
14. Vokáč, Petr. *Školský zákon s odborným výkladem*, 5. Přepřacované vyd. Třinec: RESK, 2015. 344 s. ISBN: 978-80-87675-03-8.

- 15. Vyhláška č. 72/2005 Sb., poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních*
- 16. Výtah z věstníku MŠMT, Ročník LXII, sešit 2, únor 2006. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005-25. [online] [cit.2015-12-07] Dostupné z <http://www.msmt.cz/file/14359?highlightWords=014%2F2005>*
- 17. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 150*
- 18. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)*

6 Seznam příloh

Příloha 1 - Dotazník „Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole“

Příloha 2 - Ukázka vyplněných dotazníků

Příloha 1 - Dotazník „Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole“

Dotazník „Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole“

Před nedávnem ses zúčastnil/a školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole a na pracovišti odborného výcviku. Ráda bych Tě požádala o vyplnění dotazníku, který bude použit k vypracování diplomové práce na téma: Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole.

Vyplněním dotazníku zůstává dotazovaný v anonymitě. V dotazníku prosím zaškrtni jednu Tebou zvolenou odpověď na danou otázku.

1. Jsem žákem: ☐ 1. ročníku ☐ 2. ročníku ☐ 3. ročníku

2. Jsem žákem:

☐ oboru kuchařské práce

☐ oboru pekařské práce

☐ oboru cukrářské práce

☐ oboru obsluha ve stravování

☐ oboru řeznické a uzenářské práce

☐ oboru studená kuchyně

3. Před nedávnem ses zúčastnil/a školení o bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole. Bylo toto školení pro Tebe důležité?

☐ Ano, uved' v čem

☐ Ne, nezajímá mě to

4. Rozuměl/a jsi všem podaným informacím?

☐ Ano ☐ Ne. Dopln', čemu jsi nerozuměl/a:

5. Zúčastnil/a ses někdy kurzu první pomoci i mimo školské zařízení?

☐ Ano, zúčastnil/a jsem se ho. Napiš kde:

☐ Ne, nikdy jsem se takového kurzu nezúčastnil/a

6. Hrozí ti ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku nějaký úraz?

☐ Ne, žádný úraz mi nehrozí.

☐ Ano. Do tabulky vypiš 3 úrazy, které ti hrozí

3 úrazy na pracovišti odborného výcviku	3 úrazy ve škole

7. Přihodil se ti už někdy nějaký úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku?

- ☐ Ne ☐ Ano. Napiš jaký:.....

8. První pomoc při popáleninách podáme tak, že:

- ☐ Potřeme popáleninu mastným krémem
☐ Popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme
☐ Vzniklé puchýře na popáleném místě propíchneme
☐ Jiná možnost, uveď.....

9. Při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce, poskytnu první pomoc tak, že:

- ☐ Co nejrychleji nůž z ruky vytáhnu
☐ Nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu
☐ Nůž vytáhnu z rány a ránu přelepím
☐ Jiná možnost, uveď.....

10. Neopatrnou manipulací se sklem si spolužák poraní žílu v předloktí. První pomoc mu podáš tím, že:

- ☐ Ránu se snažím vyčistit peroxidem vodíku
☐ Tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchrannou službu
☐ Ránu převážu obvazem
☐ Jiná možnost, uveď.....

11. Spolužák si při sportu vyrazil zub, jak mu poskytneš první pomoc?

- ☐ Zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovodím do zdravotního zařízení
☐ Spolužákovi podám léky tišící bolest
☐ Události si nevšímám

12. Při krvácení z nosu podám první pomoc postiženému tak, že:

- ☐ Postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat
☐ Postiženého posadím do záklonu tak, aby krev nevytékala
☐ Postiženému uzavřu vatou nosní otvor tak, aby krev nestékala po obličeji

13. Spolužák se při obědě začne dusit jídlem, pomůžeš mu tím, že:

- ☐ Ihned voláš záchrannou službu
☐ Úderem do zad
☐ Podáš mu pohár vody

14. Zdravotnickou záchrannou službu voláme na tísňové lince:

- ☐ 150
- ☐ 156
- ☐ 155
- ☐ Jiná možnost, uveď

15. Při bezvědomí kontrolujeme u postiženého tyto základní životní funkce:

- ☐ Látkovou výměnu, dýchání, srdeční akci
- ☐ Dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost
- ☐ Termoregulaci, dýchání, vědomí
- ☐ Jiná možnost, uveď

16. Neopatrnou manipulací s plechovkou se lehce říznu do prstu:

- ☐ Počkám, až řezná rána přestane krváčet a dále pokračuji v činnosti
- ☐ Ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti
- ☐ Jiná možnost, uveď

17. Resuscitaci zahajujeme když:

- ☐ Postižený masivně krvácí
- ☐ Je v bezvědomí a nedýchá
- ☐ Je podchlazený

18. Je resuscitace u dospělého člověka a u dítěte odlišná?

- ☐ Ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku
- ☐ Ne, resuscitace probíhá stejně jak u dospělého člověka, tak u dítěte
- ☐ Jiná možnost, uveď

19. Situace č. 1:

Žák se ve škole o přestávce prochází po třídě. Znenadání padá na podlahu a jeho stav nasvědčuje tomu, že má epileptický záchvat, kdy upadá do bezvědomí, má křeče v končetinách a po celém těle. Spolužákovi pomůžu tak, že ho nijak neomezují v pohybu a snažím se z jeho okolí odstranit překážky, o které by si mohl ublížit. Spolužáka dobře znám a vím, že se mu občas záchvaty opakují. Po zlepšení jeho zdravotního stavu ho uložím do stabilizované polohy a událost hned oznámím nejbližšímu učiteli.

Byl tento postup žáka správný? ☐ Ano ☐ Ne. Napiš, jak bys správně postupoval:

.....

.....

.....

.....

.....

20. Situace č. 2:

Na pracovišti odborného výcviku přelévám vroucí omáčku do nádoby se sítím. Nechtěně si část omáčky naliji na nohu. Horká omáčka mě přes kalhoty silně pálí, vím, že se to nemělo stát, rychle omáčku položím na stůl a jdu se převléknout tak, aby mě nikdo neviděl a nic nepoznal. Po převlečení mě polité místo dále pálí, ale nikomu se nesvěřím a pokračuji v práci, jakoby se nic nestalo. Po příchodu domů vysvětlím rodičům, co se mi v kuchyni přihodilo, a ukážu jim popálené místo s tím, že rodiče mi zajisté pomůžou.

Byl tento postup správný? ☐ Ano ☐ Ne. Napiš, jak bys správně postupoval:

.....

.....

.....

.....

.....

Prostor pro Tvé náměty a připomínky:

.....

.....

.....

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Příloha 2 - Ukázka vyplněných dotazníků

Dotazník „Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole“

Před nedávnem ses zúčastnil/a školení o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků ve škole a na pracovišti odborného výcviku. Ráda bych Tě požádala o vyplnění dotazníku, který bude použit k vypracování diplomové práce na téma: Znalosti žáků o předlékařské první pomoci na vybrané škole.

Vyplněním dotazníku zůstává dotazovaný v anonymitě. V dotazníku prosím zaškrtni jednu Tebou zvolenou odpověď na danou otázku.

1. Jsem žákem: ☐ 1. ročníku ☐ 2. ročníku ☒ 3. ročníku

2. Jsem žákem

☐ oboru kuchařské práce	☐ oboru pekařské práce
☒ oboru cukrářské práce	☐ oboru obsluha ve stravování
☐ oboru řeznické a uzenářské práce	☐ oboru studená kuchyně

3. Před nedávnem ses zúčastnil/a školení o bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole. Bylo toto školení pro Tebe důležité?

- ☒ Ano, uveď v čem Ano
- ☐ Ne, nezajímá mě to

4. Rozuměl/a jsi všem podaným informacím?

- ☒ Ano ☐ Ne. Dopln, čemu jsi nerozuměl/a:

5. Zúčastnil/a ses někdy kurzu první pomoci i mimo školské zařízení?

- ☒ Ano, zúčastnil/a jsem se ho. Napiš kde:
- ☐ Ne, nikdy jsem se takového kurzu nezúčastnil/a

6. Hrozí ti ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku nějaký úraz?

- ☒ Ne, žádný úraz mi nehrozí.
- ☐ Ano. Do tabulky vypiš 3 úrazy, které ti hrozí

3 úrazy na pracovišti odborného výcviku	3 úrazy ve škole

7. Přihodil se ti už někdy nějaký úraz ve škole nebo na pracovišti odborného výcviku?

- ☒ Ne ☐ Ano. Napiš jaký:

8. První pomoc při popáleninách podáme tak, že:

- ☐ Potřeme popáleninu mastným krémem
- ☒ Popáleninu chladíme, popř. poté ji sterilně přikryjeme
- ☐ Vzniklé puchýře na popáleném místě propícháme
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

9. Při bodném poranění, kdy nůž zůstal zabodnutý v ruce, poskytnu první pomoc tak, že:

- ☐ Co nejrychleji nůž z ruky vytáhnou
- ☒ Nůž nevytahuji, zajistím, aby se nůž nehýbal, a překryji ránu
- ☐ Nůž vytáhnou z rány a ránu přelepím
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

10. Neopatrnou manipulací se sklem si spolužák poraní žílu v předloktí. První pomoc mu podáš tím, že:

- ☐ Ránu se snažím vyčistit peroxidem vodíku
- ☒ Tlakem na ránu se snažím zastavit krvácení a volám záchranou službu
- ☐ Ránu převážu obvazem
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

11. Spolužák si při sportu vyrazil zub. Jak mu poskytneš první pomoc?

- ☒ Zub najdu, vložím ho do čisté látky, navlhčím a bezodkladně spolužáka s nalezeným zubem doprovádím do zdravotního zařízení
- ☐ Spolužákovi podám léky tišící bolest
- ☐ Události si nevšímám

12. Při krvácení z nosu podám první pomoc postiženému tak, že:

- ☐ Postiženého posadím do předklonu tak, aby krev mohla volně odtékat
- ☒ Postiženého posadím do záklonu tak, aby krev nevytékala
- ☐ Postiženému uzavřu vatou nosní otvor tak, aby krev nestékala po obličeji

13. Spolužák se při obědě začne dusit jídlem, pomůžeš mu tím, že:

- ☐ Ihned voláš záchranou službu
- ☒ Úderem do zad
- ☐ Podáš mu pohár vody

14. Zdravotnickou záchrannou službu voláme na tísňové lince:

- ☐ 150
- ☐ 156
- ☒ 155
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

15. Při bezvědomí kontrolujeme u postiženého tyto základní životní funkce:

- ☐ Látkovou výměnu, dýchání, srdeční akci
- ☒ Dýchání, vědomí, popř. srdeční činnost
- ☐ Termoregulaci, dýchání, vědomí
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

16. Neopatrnou manipulací s plechovkou se lehce říznu do prstu:

- ☐ Počkám, až řezná rána přestane krváčet a dále pokračuji v činnosti
- ☒ Ránu vyčistím, přelepím a pokračuji v činnosti
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

17. Resuscitaci zahajujeme když:

- ☐ Postižený masivně krvácí
- ☒ Je v bezvědomí a nedýchá
- ☐ Je podchlazený

18. Je resuscitace u dospělého člověka a u dítěte odlišná?

- ☒ Ano, a to minimálně v počtu stlačení hrudníku
- ☐ Ne, resuscitace probíhá stejně jak u dospělého člověka, tak u dítěte
- ☐ Jiná možnost, uveď.....

19. Situace č. 1:

Žák se ve škole o přestávce prochází po třídě. Znenadání padá na podlahu a jeho stav nasvědčuje tomu, že má epileptický záchvat, kdy upadá do bezvědomí, má křeče v končetinách a po celém těle. Spolužákovi pomůžu tak, že ho nijak neomezují v pohybu a snažím se z jeho okolí odstranit překážky, o které by si mohl ublížit. Spolužáka dobře znám a vím, že se mu občas záchvaty opakují. Po zlepšení jeho zdravotního stavu ho uložím do stabilizované polohy a událost hned oznámím nejbližšímu učiteli.

Byl tento postup žáka správný? ☒ Ano ☐ Ne. Napiš, jak bys správně postupoval:

.....

.....

.....

.....

20. Situace č. 2:

Na pracovišti odborného výcviku přelévám vroucí omáčku do nádoby se sítím. Nechtěně si část omáčky naliji na nohu. Horká omáčka mě přes kalhoty silně pálí, vím, že se to nemělo stát, rychle omáčku položím na stůl a jdu se převléknout tak, aby mě nikdo neviděl a nic nepoznal. Po převlečení mě polité místo dále pálí, ale nikomu se nesvěřím a pokračuji v práci, jako by se nic nestalo. Po příchodu domů vysvětlím rodičům, co se mi v kuchyni přihodilo, a ukážu jim popálené místo s tím, že rodiče mi zajisté pomůžou.

Byl tento postup správný? ☐ Ano ☒ Ne. Napiš, jak bys správně postupoval:

Odejdu z pracoviště (oznámím, že jsem se popálila),
svléknu se a postižené místo chladím ledem, vodou.....
~~.....~~

Prostor pro Tvé náměty a připomínky:

.....

Děkuji za vyplnění dotazníku.